

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Dukakis in Jackson se sporazumela glede Jacksonove vloge v predsedniški kampanji — Konvencija poteka brez večjih zapletov

ATLANTA, Ga. — Demokratiški predsedniški kandidat Michael Dukakis — to bo strankina konvencija sicer formalno potrdila jutri zvečer — je dosegel sporazum s črnim voditeljem Jessejem Jacksonom o tem, kakšno vlogo bo Jackson igral v prihajajoči predsedniški kampanji, in tudi, koliko vpliva bo Jackson imel v vodstvu demokratske stranke. Jackson je delal težave za Dukakis, ker je trdil, da je zanj glasovalo na raznih primarnih volitvah kar dobrih sedem milijonov ljudi, ti pa zahtevajo, da imajo kljub Dukakisovi zmagi v demokratiški stranki trajno in uradno priznano vlogo oziroma »glas«. Dukakis in Jackson sta bila skupaj včeraj tri ure, za zadnjo pol ure se jima je pridružil sen. Lloyd Bentsen, ki ga je namesto Jacksona samega Dukakis izbral za podpredsedniško mesto. Po srečanju so bili vsi trije skupaj na tiskovni konferenci in poudarjali, da so rešili vsa odprta vprašanja. Jackson je rekel, da je zadovoljen, Dukakis pa je poudaril, da je on številka ena v kampanji, da pa potrebuje Jacksonovo podporo in podporo Jacksonovih privrženecv ter da jih ceni.

Politični analitiki pravijo, da gre za nekaj edinstvenega v ameriški politični zgodovini, kajti izgleda, da gre v demokratiški stranki za nekakšno »trojko«. Dukakis bo moral prepričati tiste demokrate, ki Jacksona in njegovega skrajno liberalnega programa ne marajo, da ni nekako pod Jacksonovo kontrolo ali preveč pod Jacksonovim vplivom. Stranka bo izglasovala, kot kaže, zelo liberalen političen volivni program in je vprašanje, ali demokrati, zbrani v Atlanti, v resnici izražajo mnenje večine demokratov po ZDA.

Sinoči je bila glavna govornica Ann Richards, ki je iz Teksasa. Njen namen je bil navduševati delegate in je naštevala vse tradicionalne demokratske vrline, od skrbi za družino do pametne zunanje politike, od skrbi za revnejše sloje prebivalstva do skrbi za naravo. Seveda je trdila, da republikanci teh skrbi nimajo. Kot je bilo pričakovati, je močno napadla republikanskega kandidata Georgea Busha. Isto je storil bivši predsednik Jimmy Carter, ki so ga kolegi v stranki letos precej rehabilitirali. Pred štirimi leti na strankini konvenciji v San Franciscu, je bila med demokrati velika debata, ali bodo Carterju sploh dovolili govoriti konvenciji ali se pojaviti na odru. Izgleda, da tudi v politiki čas celi vse rane.

Nocoj bo osrednji dogodek na konvenciji govor Jesseja Jacksona. Dvoma ni, da je Jackson nadarjen govornik, veliko boljši npr. kot sta Dukakis in Bentsen, kot tudi ga. Richards. V svojem govoru bo Jackson sicer podprl Dukakisa, predvsem bo pa poudarjal interese črncev in drugih manjšin ter gospodarsko zaostalih. Mnenje mnogih političnih analitikov je, da bo Jacksonov govor kar višje demokratske konvencije, naj se z njim strinja poslušalec ali ne.

Najnovejše ugotovitve javnega mnenja v ZDA soglašajo, da Dukakis še vedno precej zanesljivo prednjači pred Bushom. Ta Dukakisova prednost je posebej očitna pri ženskem spolu. Analitiki pa pravijo, da je Dukakisova prednost deloma zaradi tega, ker je bil večji poudarek v sredstvih javnega obveščanja na borbo v demokratiški stranki.

V republikanski stranki je bilo zgodaj jasno, da bo Bush strankin kandidat. Ko bo šlo za boj med Dukakisom in Bushom, je pričakovati, da se bo Dukakisova prednost zmanjševala.

Iran pristal na resolucijo Združenih narodov o premirju v vojni z Irakom — Sprememba v iranski politiki navdušila Belo hišo

TEHRAN, Iran — Včeraj je iranska vlada sporočila, da bo Iran sprejel resolucijo o premirju v vojni med Irakom in Irakom, ki jo je sprejel Varnostni svet Združenih narodov 20. julija 1987. To resolucijo so podpirale med drugim tudi ZDA. Iranci, ki so že sprejeli resolucijo, so izjavili, da gre za pozitiven korak, da pa je treba v zvezi z Irakom vedno biti previden. Vodja iranskega parlamenta Hašemi Rafsandžani, ki ga mnogi tuji opazovalci iranskih razmer smatrajo za bolj zmernega politika, je povedal, da gre za odločitev samega ajatole Homeinija.

Sprememba v iranskem stališču je presenetila mnoge opazovalce, do nje pa je baje prišlo zaradi vrste porazov, ki so jih Iranci v zadnjem letu doživeli na bojiščih z Irakom, morda je kaj prispevala tudi ameriška sestrelitev iranskega civilnega letala. Iranci so ugotovili, menijo nekateri analitiki, da so čisto osamljeni v svetu. Glavni razlog za spremembo glede premirja z Irakom pa je, soglašajo poznavalci iranskih razmer, rastoče nezadovoljstvo iranskega prebivalstva z vojno, ki traja že skoro osem let in je zahtevala na obeh straneh milijon človeških življenj. Iranci naj bi tudi prišli do zaključka, da vojne z Irakom ne morejo več dobiti in je nadaljevanje vojskovanja nesmiselno.

Prva reakcija v Beli hiši je bila zelo pozitivna. Ako bi res prišlo do premirja v iransko-irakiški vojni, bi Iranci nehali napadati tankerje in druge ladje v Perzijskem zalivu. Ako bi do tega prišlo, bi mogle ZDA umakniti svojo mornarico s tega območja. To bi bilo politično koristno tako za Reaganovo vlado kot za kampanjo podpredsednika Busha.

Kremeljsko vodstvo dokončno zavrnilo zahtevo Armencev za priključitev kraja Nagorno-Karabah — Armenci razočarani

MOSKVA, ZSSR — Včeraj je prezidij Vrhovnega sovjeta, sovjetskega zveznega parlamenta, glasoval proti prošnji parlamenta omenjenega kraja, da se Nagorno-Karabah, v katerem predstavljajo Armenci dve tretjini vsega prebivalstva, priključi armenski republiki. Kraj je sedaj del Azerbajdžana in je azerbajdžanski parlament uradno glasoval, da mora ostati Nagorno-Karabah v Azerbajdžanu. Zadeva je bila edinstvenega značaja za osrednje kremeljsko vodstvo in tudi skrajno neprijetna. Na eni strani so prebivalci Nagorno-Karabah večinoma za priključitev Armeniji, kar podpira tudi Armenija, na drugi bi pa privolitev Kremlja kaj hitro vodila do dolge vrste podobnih zahtev s strani drugih narodnosti, ki živijo v ZSSR. Tega si pa v Kremlju nikakor ne želijo.

V Nagorno-Karabah je bilo v zadnjem času veliko štrajkov, ki so povzročili zastoje v proizvodnji. Isto se dogaja v Armeniji sami in nekateri viri vedo povedati, da je oziroma kmalu bo Nagorno-Karabah pod neposredno vojaško zasedbo. V demonstracijah je bilo v zadnjih mesecih ubitih najmanj 36 ljudi. V Azerbajdžanu je prišlo celo do pravih pogromov zoper Armence in je morala intervenirati vojska.

Iz Clevelanda in okolice

Slovenska pisarna sporoča—

Naročnike knjig Družbe sv. Mohorja v Celovcu prosimo, da čimprej poravnajo naročnino za 1989, ker moramo do konca julija odposlati seznam vseh naročnikov, sicer imena naročnikov ne morejo biti priobčena v Koledarju. Naročnina za 1989 je \$29. Sprejema jih Slovenska pisarna, 6304 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103. Dobrodošli so tudi novi naročniki, ker s tem podpiramo najstarejšo slovensko knjižno ustanovo.

Predavanje—

Sinoči je v Baragovem domu, ki je bil kar dobro zaseden, predaval o verskem tisku v Sloveniji in SFRJ urednik Ognjišča, č.g. Franc Bole. G. Bole je podal vrsto zanimivih podatkov o tem tisku, med drugim tudi o višini naklad za mnoge liste in revije. Jasno je, da verski tisk v Sloveniji zelo uspeva. Srečanje je vodil g. Jože Melaher.

Romanje v Frank—

Prijave za avtobuse, ki bodo peljali romarje v Frank, O. 28. avgusta sprejemajo:

Lojze Bajc — 486-3515
Vinko Rozman — 881-2015
pri sv. Vidu — 361-1444
Mary Kokalj — 835-9417

Teden zaslužjenih narodov—

Jutri, 20. julija, ob 7h zvečer, bo v stolnici sv. Janeza posebno bogoslužje, ki bo v moralno in duhovno podporo milijonom ljudi, ki živijo v totalitarnih deželah. Primerno bi bilo, da bi se pridružilo tudi več Slovencev.

Najnovejši udarec—

Pretekli petek je javna radijska postaja WCPN, ki je bila ustanovljena deloma zaradi obljube, da bo imela narodnostne oddaje, ukinila vse te programe. Tako je končal tudi nedeljski program Tonyja Petkovška. Prizadeti napovedovalci so jezni in skušajo organizirati protest, ki pa najbrž ne bo imel učinka.

Novi grobovi

Stanley N. Tome

Umrli je Stanley N. Tome, sin že pok. Michaela in Catherine, roj. Kralj, brat Martina, č.g. Victorja, bivšega župnika pri Mariji Vnebovzeti, Katie Slaper, Michaela, Mary ter že pok. Johna, Anthonyja, Jean Trzeciak in Agnes, stric, prastric. Pogreb bo iz Ferfolijevega zavoda, 5386 Lee Rd., Maple Hts., v četrtek, 21. julija, v cerkev sv. Pija X. dopoldne ob 10. Na mrtvaškem odru bo jutri, v sredo, od 2. do 4. pop. in od 7. do 9. zv. Družina bo hvaležna za darove v pokojnikov spomin Holy Family Home, 6707 State Rd., Parma, Ohio.

St. Clairski upokojenci—

Redna seja Kluba upokojencev bo ta četrtek, 21. jul., ob 1.30 pop. v navadnih prostorih v SND na St. Clairju. Na seji bo predstavnik Eye Cataract Center.

Piknik—

V soboto 30. julija priredi Balinarski klub Slov. pristave piknik na SP. Kot običajno, bodo po 6. uri na voljo na žaru pečeni goveji zrezki. Za ples bo igral orkester Albina Rovana iz Barbertona, O. Lepo vabljeni!

Festival zopet krasno uspel—

Tridnevni poletni festival pri Sv. Vidu, ki je trajal od petka do nedelje, je kljub hudi vročini v petek in soboto zelo lepo uspel. Dobitke na festivalu so prejeli sledeči: \$1000 Rudy Hovevar, po \$750 Mollie Dezelan in John Stempihar, po \$500 Feni Turk, Mary Boh, Anna Lekan, po \$250 M. Milakovich, Frank Strumbel, Terry Mishic in Louis Loncar. 25 oseb je dobilo po \$100.

Novi naslov—

Ga. Julia Kamber, ki je do nedavnega mnoga leta živela na St. Clair Ave. in E. 60 St., sedaj stanuje v Gateway Euclid Family House, ob E. 200 St. Njen naslov je 1 Gateway Drive, Euclid, OH 44119. Vesela bo obiskov njenih prijateljev.

Na sestanku MZA—

11. julija je bil sestanek Mišijonske Znamkarske Akcije. Na glavnem srečolovu so dobili nagrade E. T. Dravet (\$150), Michael Celestina (radio), Štefan Urbančič (food processor), Pepca Tominec (afghan), Jack Grum (Dishes for 12), Anita Čenčič (Pots & Pans). Na malem srečolovu je prvo nagrado, sliko, zadel(a) Intihar iz Wickliffa, drugo, pručko, Helen Jarem, tretjo, stolček, Matt Lončar, četrto, punčko, T. Majec, peto, potovalko, Tončka Cigale, šesto, aparat, Cilka Košir. Na občnem zboru so bili potrjeni še za eno leto isti odborniki.

»Gallus« bo gostoval—

Po štirinajstih letih se bo v Cleveland zopet vrnil na gostovanje koroški pevski zbor »Gallus«. Koncert bo v soboto, 27. avgusta, ob 7h zvečer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Vstopnice so po \$7 in je možno rezervirati tudi mize. Za rezervacije in podrobnosti, pokličite Tomaža Gorenška na 944-5922.

VREME

Spremenljivo oblačno danes z najvišjo temperaturo okoli 84° F. Deloma sončno jutri z možnostjo dežja v popoldanskem času. Najvišja temperatura okoli 83° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 012-345 Avenue

James V. Debevec - Publisher, English Editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche
American Home Slovenian of the Year 1987: Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države:

\$36 na leto; \$21 za 6 mesecev; \$18 za 3 mesece
Kanada:

\$45 na leto; \$30 za 6 mesecev; \$20 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$48 na leto; za petkovo izdajo \$28

Petkova AD (letna): ZDA: \$21; Kanada: \$25;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$28

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$36.00 - year; \$21.00 - 6 mos.; \$18.00 - 3 mos.

Canada:

\$45.00 - year; \$30.00 - 6 mos.; \$20.00 - 3 mos.

Foreign:

\$48.00 per year; \$28 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$21.00 - year; Canada: \$25.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103
Published Tuesday & Friday except 1st 2 weeks in July & the week after Christmas

No. 52 Tuesday, July 19, 1988

Msgr. Kazimir Humar —

Pred novim razkolom v Cerkvi?

Sv. pismo nove zaveze ima za Cerkev različne in slikovite prispodobе:

Cerkev je ovčji hlev; njegova edina vrata je Kristus. Cerkev je tudi čreda, katere pastir je Kristus. »Jaz sem dobri pastir, ki dam življenje za svoje ovce.«

Cerkev je polje in božja njiva; tudi božji vinograd in v njem je Kristus prava vinska trta, ki daje življenje in rodovitnost mladikam, ki smo mi kristjani.

Pogostokrat se Cerkev primerja zgradbi, katere vogelni kamen je Kristus. Na tem temelju apostoli zidajo Cerkev in od njega Cerkev prejema stalnost in trdnost.

Najbolj živa prispodoba za Cerkev pa je tista apostola Pavla, ki Cerkev imenuje skrivnostno telo Kristusovo. Glava tega telesa je Kristus sam, vsi krščeni pa so udje tega telesa. »V enem Duhu smo bili vsi krščeni v telo telo« (1. Kor 12).

Iz vseh teh prispodob je razvidno, da je Kristus ustanovil eno Cerkev in sicer kot vidno ustanovo, katero nevidno vodi Sv. Duh, njen večni Pastir in Glava je Kristus, vodijo jo pa v njegovem imenu vidni pastirji. Saj je rekel apostolu Petru: »Pasi moje ovce, pasi moja jagnjeta!« Ob neki drugi priložnosti pa: »Ti si Peter skala in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev...« Vsem apostolom je pred odhodom v nebo naročil: »Pojdite in učite vse narode.« Zato uči zadnji koncil: »Ta Cerkev, na tem svetu ustanovljena in urejena kot družba, obstaja v katoliški Cerkvi, katero vodijo Petrov naslednik in škofje, ki so v občestvu z njim« (LG).

Razkoli v Cerkvi

Člani vidne Cerkve so sicer vsi krščeni, toda tudi po krstu ostajajo ljudje. To pomeni, da so tudi kristjani podvrženi vsem človeškim slabostim. Pa tudi hudobni duh ne miruje, saj je že Kristus na to opozoril apostole, ko je pri zadnji večerji dejal: »Simon, Simon, glej, satan vas je hotel imeti, da bi vas prevejal kakor pšenico...« Človeške slabosti in satanovo prizadevanje so bili vzrok za razkole v Cerkvi.

Začelo se je že z apostoli, ko so nastopili kristjani, ki so drugače učili kot apostoli. Nastali so prvi prepiri v krščanskih skupnostih, prva nerazumevanja zlasti med kristjani iz judovstva in onimi iz poganstva. To prvo nevarnost razkola so preprečili na apostolskem zboru v Jeruzalemu leta 49. Duhovi se pa niso pomirili, saj apostol Janez piše: »Vstalo je veliko antikristov... To sem vam zapisal glede onih, ki vas zapeljujejo« (1 Jan 2).

Kasnejša zgodovina Cerkve ve poročati o vrstah krivih ver in razkolov, ki so nastali v Cerkvi do današnjih dni. Znotraj krščanskega ljudstva smo imeli in imamo številne verske skupine, ki različno razlagajo božje razodetje. Na to je že apostol Pavel opozoril učenca Timoteja: »Pride čas, ko zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo za čehlja-

Drobtinice, sladke in žaltave...

CLEVELAND, O. - Drobtinčarju je vroče, delati in pisati se mu noče — vendar sem se pripravil, da napišem nekaj odstavkov.

»Kaj bo, kaj bo, če fantov ne bo?«, tako pojo koroške dečve.

Kaj bo, kaj bo, če dežja ne bo, smo vzdihovali ono nedeljo 10. julija na Slovenski pristavi, na pikniku MZA. Cvetlice na gredicah, tepene od suše in vročine, so se že od življenja poslavljale in sem jaz že jokaj za njimi, ko je Vinko Vrhovnik povedal, da je voda na vseh oglih zaprta. Nobenega zalivanja, vode v nabiralniku bo komaj še za kuhinjo.

»Kako pa je s pijačo?« je mene zaskrbelo.

»Pij, Janez, kolikor moreš kar brez skrbi, pijače ne bo zmanjkalo. Potolažen bodi, nocoj ponoči bo tudi lepa mera dežja!« me je Vinko pred odhodom iz Pristave potolažil.

Hvala ti, Vinko! Dober prerok si. Zemlja do pekla presušena je dež vsaj zgornjo plat namočil. Za par dni bo zaleglo, potem bo pa Vinko poskrbel še zanaprej, saj je blaga duša.

V petkovi številki AD z 8. julija je bilo priobčeno pismo č.g. dr. Janeza Hornböcka. Pove-

dal je stanje Mohorjeve, se zahvalil vsem, ki so se ga spomnili za njegovo 50-letnico mašništva, povedal, kaj vse ga veseli, boli in skrbi.

Ob petdeseti obletnici mašništva pošiljamo častitke tudi iz ameriške celine, s srčno željo, da naj Bog ohranja č. prelata dr. Hornböcka na delu v vinogradu Gospodovem in pri Mohorjevi še dolgo vrsto let. In božja pomoč naj bo z Vami, dr. Hornböck!

Tudi »Drobtinčar« se lepo zahvaljuje vsem, ki so tekom šolskega leta 87-88 preko njegove darovali v Rožmanov sklad za študirajočo koroško mladino. Po kapljicah je v preteklem letu prišlo skupaj nekaj nad 2.200 dolarjev. Ne bom osebno ljudi nadlegoval za prispevek v Rožmanov sklad (nekaterim ni všeč), bom pa z veseljem sprejel vsak, tudi majhen dar.

Še to. Sedaj je zadnji čas, da obnovite naročnino (udnino) za Mohorjevo za leto 1989, da bo vaše ime v Koledarju natisnjeno, in, da Mohorjeva ve, koliko knjig naj tiska.

V pismu pravi č.g. dr. Hornböck, da je letos maturiralo na Slovenski gimnaziji 36

nje ušes kopicili učitelje po svojih željah in se obračali k bajkam (2 Tim 4).

Tako je bilo in tako je tudi danes. Ne gre samo za krive nauke, sedaj stojimo pred nevarnostjo novega razkola.

Nov razkol

Razkol (shizma) je v tem, da kaka večja skupina vernikov skupaj s svojimi duhovniki in škofi odreče pokorščino papežu, se odtrga od občevanja z njim. To se je v zgodovini že dostikrat pripetilo. Prve razkole imamo v času sv. očetov (arijanci, nestorijanci in drugi). Posebno občutna sta bila dva razkola: vzhodni, ko se je vzhodna ali bizantinska Cerkev ločila od papeža, in pa Lutrov v 16. stoletju, ko se je dober del takratne krščanske Evrope odtrgal od Rima.

Sedaj grozi nov razkol, sicer manjše razsežnosti, vendar vedno zelo boleč za Kristusovo čredo, ki je katoliška Cerkev. Oprečniški škof Marcel Lefebvre je namreč 30. junija proti papeževi volji posvetil štiri škofo. Ker je do tega prišlo, je razkol tu: Lefebvre in njegovi so s tem izobčeni iz Cerkve in nastala je nova razkolna skupina kristjanov. Koliko jih bo sledilo temu upornemu škofu, ni znano. Toda ne gre za število, marveč za žalostno dejstvo ločitve. Zakaj in kako je do tega prišlo?

Korenine novega razkola

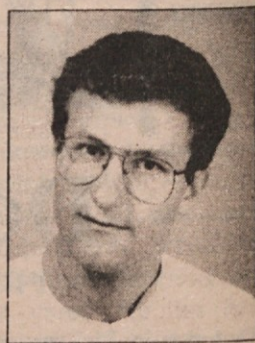
Marcel Lefebvre je francoski škof, ki se je udeležil vseh zasedanj zadnjega koncila, na koncu pa ni hotel podpisati koncilskih dokumentov, češ da se z njimi ne strinja. Umanjnil se je v mesto Econe v Švici, tam ustanovil svoje bogoslovje in začel zbirati okrog sebe vse nezadovoljneže zaradi koncila. Predvsem so ohranili nekdanji način maševanja in pa latinščino. Ohranili so torej »tridentinsko« mašo.

Nato je začel oporekati veljavnost koncila samega in pravovernost papeža. Škof Ersilio Tonini takole povzema Lefebvrovo stališče: »Za tega škofa je koncil ena sama kriva vera, vredna obsodbe. Prav tako je vreden obsodbe kot krivoverec tudi sedanj sv. oče, ki se trudi, da bi se uresničili koncilski dekreti. Vsled tega je po njegovem cela Cerkev zašla na stranpota, izdala evangelij v nasprotju s Kristusom in celo tradicijo, se pravi s celotno preteklostjo. Še več: ta naša Cerkev, ki sledi Janezu Pavlu II. v udejstvovanju koncila, naj bi bila brez sv. Evharistije, kajti, po njegovem, je naša maša krivoverska maša. Mi vsi smo brez upanja na zveličanje, če se ne oklenemo njegovega, tj. Lefebvrovega nauka.«

Mož meni torej, da je edini pravoverni kristjan in z njim tisti, ki se njegovega nauka oklepajo, vsi ostali smo heretiki, krivoverci s papežem vred, čeprav je Kristus rekel Petru in ne Lefebvru: »Jaz sem prosil zate, da ne opeša tvoja vera.« Toda tako je: vsi heretiki so bili vedno prepričani, da imajo oni prav. Človeška trma in napuh!

(dalje na str. 4)

Ne oznanjamo namreč sebe, ampak Jezusa Kristusa kot Gospoda, sebe pa kot vaše služabnike zaradi Jezusa.
2 Kor 4, 5

JANKO KRIŠTOF

MAŠNIŠKO POSVEČENJE
in
NOVA MAŠA

KRKA

BOŽJI GROB

1988

fantov in deklet. Piše: En bogoslovec po posvečen in nastavljen za kaplana.

In kdo je ta bogoslovec, sedaj že novomašnik?

Janko Krištof je, iz Pliberka doma. Fanta sem osebno spoznal že v njegovih pobalinskih letih 1978. Dvakrat sem bil gost v hiši njegovih staršev, blagoslovljena s šestimi otroci. Janko pa je bil v Clevelandu moj (najin) gost leta 1981, ko je bila tu mala študentovska skupina Mladi mi. Vsa leta sem pa bil z njim v pismenih stikih.

Že pred leti sem iz pisem čutil, da ima fant neko posebno nagnjenje za revne in trpeče, zato se nisem preveč začudil, da je šel med počitnicami pred zadnjim letom v bogoslovju za dva meseca v mesto Turin v Italijo streči starim in prizadetim. V pismu mi je potožil, kako hudo mu je bilo, ker zaradi nepoznanja jezika ni mogel kaj več narediti.

Po posvetitvi v diakona je šel po nasvetu in finančni podpori duhovnikov za leto dni v misijone v Ekvador. Pisal mi je, da je od blizu videl veliko duševno in telesno pomanjkanje. Pisal je: Nisem šel v Ekvador, da bi tam koga učil. Šel sem, da sem se sam učil in veliko sem se naučil, kar mi bo pomagalo v duhovniški službi. Tudi omenja, da so ga v duhovno smer usmerjali naši duhovniki, kakor č.g. Vinko Zaletel, in pokojna č.g. Mihael Brunec in Janez Rovani.

Mašniško posvečenje je Janko Krištof prejel 3. julija, novo mašo pa je pel preteklo nedeljo, 17. julija. Srečnega se jaz počutim in se veselim. Veselite z menoj vsi, ki vam je skrb za študirajočo mladino na Koroškem.

Pogosto me je bolelo, ko sem dobil opazko: čemu se toliko ženeš za Koroško in čemu fehtariš za študente v Mohorjevih domovih, ko itak po končani študiji vsi letijo v objem komunistov? Janko Krištof molče zavrača vse take in podobne govorice. Če kdaj molimo za duhovnike, molimo tudi za J. Krištofa, da ne bi omagal — kajti imel bo strmo pot.

J. P.

Mimogrede iz Milwaukeeja

MILWAUKEE, Wis. - V mesecu juniju smo imeli kar 13 vročih dni z najvišjimi temperaturami od 90° do 104° F, kar je povzročilo veliko sušo daleč naokrog, in s tem milijonsko škodo, s katero ne bo prizadet samo kmetovalec, marveč tudi meščan. Upamo, da bo mesec julij, naš mali srpan, bolj radodaren z močo in lepim vremenom. Zaenkrat se pa ne kaže tako. Spominjam se še iz starih časov, kako so po žetvah v skednjih doneli cepci, ki so jih stroji že povsem izrinili.

Pripovedovali so mi, kako slovesen je bil konec žetve v Prekmurju. Iz zadnjega snopa pokošenega žita in iz poljskih rož so napravila dekleta lep šopek, »dožnjek«, ki so ga nato podarila gospodarju. Ponekod so iz klasja in rož spletla lep venec in ga položila prvemu koscu na klobuk. Tak venec je dobil gospodar, ki ga je obesil ob vhodna vrata ali pa v hišni kot, kjer je visel do naslednje žetve.

Druga stara slovenska ime na julij so še: žetnjek, pšenik, senenec, Jakobvščak, šentjakobnik, srpnik, sredoletnik in sedemnik. Julij je tudi prvi mesec druge polovice leta, v katerega smo pravkar vstopili. Sredi julija so skoraj vedno preteče nevihte, viharji in toča, pa je kljub temu, vredno več eno poletje kot sto zim.

Nekaj pregovorov za julij: Je tega meseca presuho, ostane grozdje drobno — Mrzel in moker mali srpan — trtnemu sadu je močno v bran. — Ako Magdalena (22. julija) deži, dež se rad obdrži. — Če je Jakob (25. julija) lep, bo božič mrzel, a obilna jesen. — O Jakobu pšenica zori ali zgori; grozdje pa na božjo pot odide in šele o Jerneju nazaj pride. — Pasji dnevi mrzli in deževni, so za viničarja revni.

Ker smo ravno pri pasjih dnevih, naj omenim, da ti dnevi nimajo z vročino nikakega opravka, ampak imajo ime po zvezdi Siriusu v ozvezdju Velikega psa. Siriusu pa so že od nekdaj rekli tudi pasja zvezda in od tega smo prišli na pasje dneve, ki pa z vročino, kot vidite, nimajo nikake veze. Ker pa ti pasji dnevi padejo na najbolj vroče dneve julija in avgusta, jih imenujemo na splošno »pasja vročina«. In v pasji vročini, naj bo nam vsem prijetno pri srcu, prijetno v hladni vodi, in veselo pri čaši rujnega vinčeka!

Vsem godovnikom in vsem, ki so rojeni v tem mesecu, lep pozdrav in veselo naprej! In še

nekaj: »Ne verjemite ničesar, če tega ne morete preveriti!«

Triglavski kotiček

Triglav, od kod lepote tvoje...

...od Boga! Bog je po številu majhnem narodu poklonil raj na zemlji. Tako je Bog tudi naklonil majhnemu številu Slovencev in Slovenk v državi Wisconsin, v bližini Milwaukeeja, slovensko oazo — Triglav park.

Zavedni in delavni člani in članice so tekom let s svojim prostovoljnim delom, pod vodstvom upravnika Parka Franca Mejača, ustvarili slovenski biser sredi Amerike. Ta biser pa je treba negovati leto za letom. Dober teden pred društvenim piknikom, so pod vodstvom društvenega predsednika Jožeta Kunovarja urejali in oplešavali obrežje malega jezera. S sodelavci Ivanom Bambičem, FRancem in Danielom Mejačem, Jankom Limonijem, Ralphom Coffeltom, Jožetom Smoličem, so s traktorjema navozili in raztrosili po obali 140 ton peska in kamna. S tem delom so osigurali in oplešali obalo in s tem pridobili lep sončni prostor za nas vse, posebno pa za društveni naraščaj.

Že več let članica Antonija Kunovar in njen mož Jože okrasujeta z raznimi rožami senčnati prostor pred kapelico sv. Cirila in Metoda, polno rožic je okrog Marijinega spomenika in krasen je pogled na kamnito obrežje nad jezerom. Trava v parku je pokošena, bolna drevesa požagana in upravnik parka g. Mejač je prebarval številne društvene lesene klopi z mizami vred.

Če pa je v tem lepem parku še odlična kuhinja, potem smo na konju. Slovenske kuharice na čelu z Loni Limonijevo in pomočnice: Minka Mejačeva, Justina Veselova, Milka Menčakova, Mary Mernikova, Mary Coffeltova, Tončka Cimermančičeva, Ivanka Modiceva, Rezika Kotarjeva, Vera Ovnikova, Marica Bambičeva in Marie Maierlova.

Kuharicam pa pomagajo, posebno pri pečenju piščancev in klobas na ražnju, Ivan Bambič, Janko Limoni, Jože Smolič, Jakob Modic, Karel Maierle, Karel Dovnik in Kolmanov Jožko.

Pri raznih prireditvah pomagajo še članice Mara Kolman, Marička Kadunc, Matilda Simčičeva, Dari Strmškova, ter člani Joško Cimermančič, Frank Menčak, pri točilni mizi pa Danielu Mejaču pomaga mlajša generacija. Vsem so-

delujočim vse priznanje in srčna hvala. Če koga izmed sodelavcev nisem imenoval, naj mi oprostijo, ni bilo namerno.

Prvi društveni piknik

V krasnem sončnem vremenu v lepo urejenem parku društva Triglav, se je v nedeljo 26. junija vršil prvi društveni piknik ob veliki udeležbi naših rojakov in rojakinj. Prišli so iz sosednjega Illinois, iz Sheboygana je pripeljal poln avtobus naših ljudi in orkester »Veseli Slovenci«.

Ob 11.30 dopoldne je sv. mašo daroval rev. dr. Jože Gole, ki imel za to nedeljo primerno, lepo in globoko zajeto pridigo. Berilo je bral upravnik Parka Franc Mejač, pevci in pevke pod vodstvom rojakinje Mare Kolman pa so peli naše cerkvene pesmi. Še pred cerkvenim opravilom je vse navzoče pozdravil predsednik Triglava Jože Kunovar.

Po okusnem kosilu se je potem okrog društvenega doma razvila prijateljska zabava. Srečolov je zopet vodila članica Marička Kadunc. Za zabavo in ples so igrali sheboyganski Veseli Slovenci. Še pred večerom, se je v domu in parku razlegala slovenska pesem. Bil je lep, prijateljski slovenski piknik. Takih si želimo še več.

Peti Triglavski troboj

V čast ameriškemu prazniku Neodvisnosti, je društvo Triglav, to pot že petič v svojem parku, priredilo društveni piknik s športnim tekmovanjem. Letošnji troboj je bil v tekmovanju na kolesih, plavanju in teku. Tekmovali so društveni fantje in slovenski fantje iz Chicaga. V vseh treh panogah so zmagali fantje športniki iz Chicaga. Največ točk troboja je osvojil Frank Gaber, drugi je bil Phil Vogt, tretji pa Vic Judnic.

Po kosilu je predsednik g. Kunovar na zvišanem prostoru pozdravil vse navzoče, pozdravil goste iz Chicaga ter tekmovalce. Zmagovalcem je izročil lepe triglavske medalje. Pevski zbor pod vodstvom ge. Kolmanove je zapel »Lepo našo domovino«, Ludvik Kolman pa je v navdušenem govoru orisal pomen ameriškega Dneva neodvisnosti. Radi velike suše, letos ni bilo ob jezeru kresnega ognja in plesa. Bil je lep praznik. Vse priznanje organizatorjem, tekmovalcem in pridnim kuharicam. Na svidenje prihodje leto.

18. Misijonski piknik

Misijonski krožek v Milwaukeeju, katerega vodi marljiva Slovenka Mary Coffeltova, prijateljsko vabi vse naše rojake in rojakinje od blizu in daleč na 18. Misijonski piknik, ki se bo vršil to nedeljo, 24. julija 1988, v parku Triglava. Sv. maša bo ob 11. uri dopoldne. Po cerkvenem opravilu bo na razpolago domače in okusno kosilo z vsemi dobrotami, tudi z vročo in mrzlo pijačo. Preskrbljeno bo za zabavo, srečolov in ples. Ker je dobiček namenjen v pomoč slo-

JOŽE KUNOVAR in IVAN BAMBIČ, veselo razpoložena, počivata po delu v Triglavskem parku. g. Kunovar je predsednik S.K.D. Triglav, g. Bambič pa je podpredsednik društva.

(Sliko nam posredoval g. A.G.)

Ali je konec »slovenske pomladi«?

GORICA, It. - Po upanja polnih nekaj letih, ko se je slovenska demokratična javnost v domovini z veliko energije trudila znova oživiti oz. demokratizirati življenje, je demokratizacija spet začela strmoglavljati v prepad.

Partija je spet dokazala, da ne obvladuje razmer, in da so je le polne besede »demokratizacije«, »napredka« in »socializma po meri človeka«, na drugi strani pa dopušča popolnoma nesposobno gospodarsko vlado v Beogradu ter ob njej celo razmah protidemokratskih izpadov svoje vojske.

Začelo se je z jugoslovansko moralno korupcijo, s preprodajanjem orožja vojaškim režimom v Afriki in Aziji. Ker mladi nikakor nočejo vojske, ki trguje z diktatorsko-vojaškimi režimi, so začeli te grde posle »svoje« vojske razkrivati v javnosti.

Res je sicer, da jugoslovansko gospodarstvo trenutno ni sposobno (za)služiti z normalno ekonomijo, ampak se mora spuščati v umazano trgovino s smrtjo, vendar je pa tudi res, da je slovenska mladina toliko osveščena, da odločno nastopa proti takšni »ekonomiji«.

Prednjači seveda relativno neodvisna in zato kvalitetna revija Mladina, ki je v svojih spomladanskih številkah intenzivno razkrivala grde poteze in korupcijo v »svoji« vojski, vojski, ki se je med drugim oklicala za »ljudsko«.

Najprej je Mladina razkrila »tesno vojaško sodelovanje s prijateljskim etiopskim ljudstvom« oziroma gostovanje vrhovnega poveljnika jugoslovanske vojske admirala Mamule pri etiopskem režimu. Sledila je seveda histerična reakcija vojske, vendar je Mladina še isti hip napovedala feljton ter ga v naslednjih številkah tudi izpeljala, v katerem so objavljena pričevanja o gradnji vile v Opatiji taistemu

venskim misijonarjem širom sveta, ste vsi prijateljsko vabljeni. Na svidenje to nedeljo, 24. julija, na Misijonskem pikniku v Triglavskem parku!

A. G.

admiralu Mamuli. Za gradnjo vile so se posluževali vojakov, kar je bilo seveda v nasprotju z zakoni. Korupcija na višku torej!

Sledile so prave salve pravnih političnih očitkov in pritiskov na Mladinine časnikarje in seveda na slovensko politiko, naj le-ta utiša vse te »napade na JLA«. Vojska je seveda na vse mogoče načine kričala, kako je »napadana«, in »da se proti njej izvršuje prava "specialna vojna"«, nič pa ni hotela slišati o javno postavljenih vprašanjih, ki jih je Mladina vztrajno ponavljala. Kaj šele, da bi na katero od njih odgovorila!

Prav v tem času pa so začele v javnosti pronicati vesti o tem, kako poskuša prav ta »regularna« in »ljudska« vojska mimo slovenskega ljudstva povsem skrivoma ukinjati Ljubljansko armadno območje in Teritorialne enote v Sloveniji. Zadevo so zaradi skrajne občutljivosti slovenski javnosti seveda skrbno prikrivali. Z morebitno ukinitvijo Ljubljanskega armadnega območja bi JLA postala prava okupacijska vojska v Sloveniji, na katero ne bi imeli Slovenci nobenega vpliva.

V istem času se je nato pojavil še nov val alarmantnih govorov, za katere obstajajo določeni dokumenti, ki kar aktivno krožijo med ljudmi po Sloveniji. Tokrat je šlo za pripravljanje vojaškega udara v Sloveniji. Govorilo se je o množičnih aretacijah. Vse te govorice so imele osnovo v stenogramskih zapisnikih, ki so vsebovali diskusijo predsednika slovenskih komunistov Kučana v CK ZKJ v Beogradu, kjer je zavračal vse možnosti za nedemokratično reševanje krize, še posebej v Sloveniji. Ti zapiski so skrivoma začeli krožiti med ljudmi (ne ve se, kdo jih je razpečal) in seveda takoj povzročili šok. Še posebej, ker Kučan omenja konkretno ponudbo vojske za pomoč pri nemirih, do katerih bi prišlo, ko bi policija izvršila množične aretacije.

V tem času je bila postavljena pred konkretna dejstva tudi

(dalje na str. 4)

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

V družinski lasti že 85 let

TIHO SLOVO ...

MIKE in MARY TRINKO — iz srečnejših let

CHICAGO, Ill. (jul. 1988) - Tedni že potekajo, odkar se je — pripravljen — preselil v večnost eden naših trdnih faranov, g. Mike Trinko. Neopaženo je njegova osebna skromnost skoraj prekrila počasen odhod iz naših vrst. Bolezen ga je trla mnoga leta; zato ga že dalj časa nismo srečevali. Končno ga je skrhalo in ga odcepila od priljubljene soseščine.

Tej soseščini je on daroval pridne roke, privrženost in zaupanje. Rad je stopil v vsako hišo, potrebno večje predelave, dopolnila, ali zboljšave in mu takih naročil ni manjkalo.

Prišteval se je k Beneškim Slovencem. V globlji zavesti seveda ni tega ločil od celotne Slovenije in zato ni nikdar te pripadnosti omejeval oz. lokaliziral. Dasi je zastopal že tretjo (ali že četrto?) generacijo tukaj rojenih Trinkov, se je rad ponašal — vsaj v krajših pomenkih — s svojo književno-lepo slovenščino, kot bi izhajal iz Dolenjske. Dobrohotnost in delavnost sta ga približali ljudem vseh barv in »zastopnosti«. Cerkev Sv. Štefana ga pomne kot izredno globokega vernika. Gotovo je, da je Mike po vsem tem le stežka prenašal poznejšo samoto.

Čikaški Slovenci so občutili, da je Mike Trinko ena izmed zanesljivih korenin, četudi ni on tega posebno razodeval. Utrjevala sta ga pri tem nedvomno vsaj dva brata, Viljem (Bill) in Tone (Tony), ki sta že dolga leta v dragoceno oporo slovenskim pevcem na tem področju. Prvi je kvaliteten basist, z lepim, močnim glasom. (Nič manj »gromovit« in natančen ni njegov sin Dale, ki pa si to le občasno privoščil). Tonyjev lgas pa slišimo še danes, tudi v solističnih točkah; saj se njegov tenor nenavadno prijetno prilega cerkvenemu glasbenemu prelestju. Obeh (oz. treh) se spoštljivo spominja tudi Slovenska Pesem kot dragocenih članov in privrženec.

Pokojnemu Mike-u ni usoda veliko prizanesla. Soprog Mary boleha, delno v bolniški negi, in z molitvijo upa v okrepčila. Bil pa je deležen družinskega blagoslova, kot srečen oče hčere Marije-Terezije, poročene z Donaldom Steger. Odtod je Mike bil obdarjen z vnučko Wendy.

Mike Trinko pred odhodom

Naštejmo še ostale štiri brate: Joe (poznejši pater John), Cyril, John in Louis, vsi starejši od Mike-a. Upamo, da bo njegov duhovni pogled deloval na naraščaj in dramil domovinsko zavest, povezano z dedovino Slovenijo. Le-ta bo hvaležna za sleherni prispevek v tej smeri, ob vsakem daljnem kolenu Trinkovega potomstva.

Kdor je rajnega poznal, ne dvomi, da bo njegova verska zvestoba dosegla usmiljenje pri Gospodu ... Prizadeti družini in rodbini Trinkovih pa izrekamo globoko sožalje, z nepozabnimi spomini na njegovo zgledno osebnost.

Farani Sv. Štefana,
Chicago, Ill.

**Ameriška Domovina
druži Slovence
po vsem svetu!**

MALI OGLASI

Custodian couple, part-time,
suite & utilities plus salary.
Lovely Shaker Heights apartment building. 621-6300.
Monday or Thursday.

HIŠA NAPRODAJ

V naselbini sv. Vida. Dvodružinska hiša v najlepšem stanju s tremi garažami. Izredna prilika! Kličite 831-1954.

(49-52)

Man Looking to Rent

in Collinwood or Euclid. Furnished, reasonable. 261-3312

(50-53)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444

(x)

Ali je konec

»slovenske pomladi«?

(Nadaljevanje s str. 5)

Mikuličeva gospodarska vlada. Ker je obljubila drugačno reševanje gospodarske situacije, ji je uspelo zadržati popolnoma nezaslužen prestol.

Sledili so ostri ukrepi, ki so v naslednjih tednih nujno povzročili socialne nemire (stavke delavcev).

V vsem tem dogajanju, še posebej pa prav v času sprejemanja bolečih Mikuličevih gospodarskih ukrepov, so 31. maja zgodaj zjutraj aretirali Janeza Janšo, ki je eden najmarkantnejših predstavnikov slovenske kritične javnosti. Z njim so aretirali še zastavnik Borštnerja ter urednika Mladine Tasiča.

S temi aretacijami je oblast ubila več muh z enim zamahom. Slovensko kritično javnost je zaposlila s specifičnim »primerom« in jo tako odvrnila v stran od skrajno resnih gospodarskih in socialnih problemov.

Po mnenju nekaterih gre za nov poskus zastraševanja, ki so se ga lotili nasprotniki demokracije, da bi z ustvarjanjem incidentnih in ekscesnih primerov vzpostavili razmere, ki bi jim omogočile nove in ostrejšje represivne posege. Gre tudi za poskus kriminaliziranja Janeza Janše kot kandidata za predsednika slovenske mladine, kar pomeni nezaslišano vmešavanje v volilne postopke in grob pritisk na javnost.

Sedaj je že jasno, da je stalizem, ki se je v zadnjem času nekoliko potlačil v ozadje, spet na pohodu. Sistem je pač enopartijski in kot tak niti sam sebe ne more kontrolirati, kaj šele da bi ga kontroliral kdo drug. Enopartijski sistem pa je, kot kaže več kot dvatisočletna zgodovina civilizacije, nujno ali fašističen ali staliniščen. Oboje je podobno!

Po Ljubljani se širijo govorice, da so Janšo zaprli tudi zaradi tega, ker je posedoval dokumente o skrajno delikatni temi, o ukinjanju Ljubljanskega armadnega območja, s čimer bi bilo spodrezano še tisto malo elementov »slovenske vojske«, ki so uspeli obstati, pa čeprav le kot lepotni okrasek.

V primeru aretacije Janeza Janše in tovarišev je jasno izpostavljen popoln monopol, ki ga ima vojska v državi. Lepo se vidi, da lahko vojska počne, kar hoče, brez kakršnekoli odgovornosti komur koli. Slovenska demokratična javnost je absolutno prešibka, da bi imela nadzor in vpliv nad postopki in hotenji vojske, ki smo jim priča.

Še posebej, ker je vojska soldat (soldo = denar) — plačanec — partije. Partija je popoln monopolist nad vsem, še legitimnost si daje sama. Krog je tako zaključen. Ljudje so iz tega monolitnega kroga izločeni in lahko le životarijo. Kot grajski hrib z utrjenim gradom ter graščakom, okoli katerega pa životari nepregledna mno-

O baziliki Marije Vnebovzete v Starih Miljah

Nastanek praksičanske bazilike

Prvotno svetišče je bilo zgrajeno po padcu rimskega cesarstva. Prvi podatki so iz leta 931 kot za trdnjavo. Bazilika je bila posvečena sv. Mohorju in Fortunatu, trdnjava s cerkvijo pa je bila pod oblastjo oglejskih patriarhov in je leta 1420 prešla pod suverenost beneške republike.

Iz rimske dobe so našli kovancec, sončno uro, poganski daritveni oltar, ki danes služi za bogoslužje.

Mestece je imelo takrat dvojno obzidje; danes pričajo o njem le razvaline, ki segajo skoro do jugoslovanske meje, nad vasmi Kolomban in Sv. Brigita.

In tukaj se dviga med zelenjem svetišča Marije Vnebovzete. Sem se zgrinjajo številni verniki italijanske narodnosti, a med njimi so tudi neslišni in ponižni slovenski romarji, saj so v Miljskih hribih od davnine tukaj doma. Da so bili v preteklosti romarji naši, potrjujejo grafiti, ki so jih urezali na stene po običaju glagoljasev.

žica podložnikov.

Niso daleč od resnice tisti, ki vlečejo vzporednice s »praško pomladjo« in »hrvaškim maspokom«.

Slabo se nam piše!

Vinko Levstik

Pripis: Zadnji čas so razširili obtožnico »zaradi izdajanja strogo zaupnih dokumentov« tudi na odgovornega urednika Mladine Francija Zavrla. Govori se, da je ta »tajni dokument« fotokopiral Borštner ter ga posredoval Mladini.

Pred novim razkolom v Cerkvi?

(Nadaljevanje s str. 2)

Kako je do tega prišlo? Zadeva je zorela počasi, tudi po krivdi kristjanov. Sprva se je francoski škof po pravici pohujševal nad nekaterimi skrajnostmi, ki so vanje zašli takoj po koncilu. Popuščanje discipline v semeniščih, popuščanje discipline v Cerkvi (izstopi duhovnikov, redovnikov, redovnic), maševanje na neprimernih krajih, ob neprimernih časih, brez spoštovanja do sv. Evharistije. Te in podobne zlorabe so po pravici rodile odpor pri tradicionalistih. Ti so pa zašli predaleč in od zlorab začeli obsojati koncil kot tak, češ da je zavrgel nauk tridentinskega cerkvenega zbora. Tega slednjega se moramo držati, ne pa vatikanskega II.

Papeži nastopijo

Papež Pavel VI. je sprva zaskrbljen gledal, kaj se dogaja v mestu Econe. Ko je začel uporni škof posvečevati duhovnike, ga je papež suspendiral »a divinis«, tj. odvzel mu je pravico maševanja. Toda Lefebvre se ni vdal.

Sedanji papež je ubral bolj mile poti. Želel je doseči z njim nekaj kompromis. Domenili so se, da bo lahko posvetil škofa, ki bo sprejemljiv zanj in za Vatikan. Lefebvre je na to pristal v začetku letošnjega maja. Toda kasneje se je premislil in sklenil, da 30. junija posveti štiri svoje duhovnike za škofo. Dne 17. junija je v imenu sv. očeta pisal Lefebvru kardinal Gantin in ga goreče prosil, naj tega na naredi, ker bo sicer zapadel izobčenju, kot predvideva cerkveni zakonik. Uporni škof ni poslušal in je šel svojo pot.

Francoski teolog Rene Laurentin je neki svoj članek o Lefebvru zaključil: »Ko nastanejo razkoli, je krivda vedno na obeh straneh. Sedanji papež je res šel do skrajnosti v iskanju sprave, toda zlo ima korenine v preteklosti. To so zlorabe v prvi dobi po koncilu ter takratno sovražno razpoloženje do škofa Lefebvra in njegovih. To jih je še bolj utrnilo in radikaliziralo v njihovih idejah. Morda smo premalo molili,« pravi omenjeni teolog; »vendar v božjih načrtih smemo upati proti upanju.«

Iz »Katoliškega glasa«

Kanadska Domovina

Obisk v Clevelandu in Torontu

ODMEVI S PRERIJE...

LETHBRIDGE, Alta. - Vsa leta zdomstva sem želel in upal videti ameriško-slovensko prestolico Cleveland. Zdaj, že na skoro odhajajoča leta, se mi je želja izpolnila, ko sta me svak France Šifrer in žena Zvonka povabila, naj se jima pridružim njenemu obisku svakinje Mare in moža prof. Vinkota Lipovec. Nič premišljanja ni bilo za odločitev.

Maju so se stekali hudo vroči dnevi in zahod je pregrevala vročina že mesece, ko nas je sprejel v veselo zelenje zaviti Cleveland. Pogledi z letala so prejeli prvo prijetno presenečenje bogastvo osvežujočega zelenja.

Obisk sorodstva in srečanja z znanci nudijo stotine razgovorov, saj je treba preresetati zgodbe in dogodke desetletij in je tako vsak dan pridno izpolnjen.

V nedeljo 29. maja smo se udeležili sv. maše za pomorje slovenske žrtve zadnje vojne pri Lurški Materi božji v Euclidu. Na berilo, ki ga je bral član SNO g. Jože Melaher, je lorainski župnik g. Pavel Krajnik nanizal lepe misli: »Blagor narodu, ki ga je Bog izvolil«. In ni dvomov, da je bil naš slovenski narod izbran, da je narod junakov, ki so kot člani res slovenske vojske bili izročeni in izdani v roke krutih maščevalcev, ki so neusmiljeno pobijali te klavne žrtve. Tiste dni je bil brat bratu zver! Dvanajst tisoč in več izkruvalih upov mladega slovenskega rodu. Ob govoru se mi je vrnila v spomin misel na pesnikove verze:

Ni sedem domovin, ne šest, ne pet in tudi niso tri, je samo E N A s krvjo in smrtjo našo posvečena.

Med lepo skupino ljudi sta mi v sprevedu razveselila pogled dva mlada fanta v slovenski narodni noši, ki sta nosila ameriško in slovensko zastavo, tisto res našo brez rdeče zvezde, brez krvavega znaka suženjstva tujim naukom povojnih let.

Po maši je bilo prvo srečanje z znanci iz povojnih taborišč. Lepa skupina je bila, ko smo si segali v pozdrav — skoro nikogar nisem poznal, saj nas je nad 40 let ločilo in spremenilo, zgrešiti pa nisem mogel Janeza Varška in njegovo z ženko. Veselo snidenje in prijazni razgovori...

Omeniti moram zadovoljstvo, ko smo po radiu slišali oddajo slovenske ure g. dr. Milana Pavlovčiča, ki nam je celo namenil dobrodošli pozdrav in posvetil pesem, ki je Šifrerjevim in gospej Mari Lipovec posebej pomembna, Peline roža, ki jo je njun oče Ciril

neštetokrat pel širom Gorenjske. Užitek je poslušati izbrane besede dr. Milana Pavlovčiča lepe slovenščine, vpletel je nekaj besed o dogajanjih doma tele politično in gospodarsko zavozlane dni, potlej pa je sledilo več lepih slovenskih pesmi. Oddaja, ki smo o njej velikokrat čitali pa jo topot prvič poslušali, nas je mehko ganila.

Dneve v Clevelandu smo preživeli pri Lipovčevih, ki sta nam nudila streho, gostoljubje in bogato obloženo mizo. Trikrat smo obiskali Slovensko pristavo, ki je sad dela številnih trudapolnih prostovoljnih ur. Seve vsakokrat tam srečanja z znanci, obnovljena poznanstva, pa tudi novih velik. Seveda vsakokrat tudi brskanje po taboriščnih spominih.

G. Vinko Lipovec nam je razkazal srce nekdanjega slovenskega središča, obiskali smo prostore Ameriške domovine, spoznali smo požrtvovalnega urednika, ki se poti tudi z urejanjem naših dopisov dr. Sušlja, in lastnika g. Jima Debevca, ki nam je prijazno razkazal podjetje in nov tiskalni stroj, potek dela tj. tiskanja tam. Seve smo obiskali tudi trgovino Tivoli in Baragov dom. Vse novo in zanimivo za nas.

Moj dobri in prijazni znanec taboriščnih dni g. Milko Pust me je dvakrat po poldneva vozil po Clevelandu in mi razkazal pomembne zanimivosti, več slovenskih domov, ki so delo in uspeh večletnega trdega dela in mnogih odpovedi. Povsod smo bili veselo sprejeti in postreženi. Moram pa omeniti malo princesko, ki sem jo celo popestoval pri Pustovih, ker mi je njen nasmehek nekako ublažil domotožje po mojih devetih vnukinjah in vnukih.

Z Milkom sva obiskala tudi Hauptmanovo tovarno, kjer osebje menda 30ih ljudi — razen kitajskega para sami Slovenci — izdeluje precizne drobne izdelke za ameriško vojno industrijo, polete v vesolje in podobno drobnarijo. Tovarna je delo našega uma in pridnih slovenskih rok, saj je bila lani med 1300 podobnimi podjetji, ta mala slovenska tovarna med enajstimi pohvaljenimi.

Seveda je bila Pristava središče lepih srečanj. In ta so bila vesela. Dr. Mate Resman, sedanji predsednik Pristave, nam je to in njene prostore razkazal in ob njem sem bil tudi sam ponosen na njihova dela. Poleg Resmanove gospe sem med prvimi srečal tudi moje spitalške fante športnike: Hrena, Mohorja in Štepa. To vem, da bi bil njihov nekdanji mojster Ivan Jakoš tudi

dobrodošel ob temle snidenju, pa smo se ga vseeno spomnili in malo obrali in verjetno se mu je ob tisti uri kolcalo...

Prvi teden je mimogrede minil in prvo junijsko nedeljo je k spominskemu srečanju in sv. maši za slovenske domobrance pripeljal v goste cel avtobus torontske Slovence, ki so proslavo izkoristili tudi za dvoboj v kegljanju in taroku. Sv. mašo je bral župnik fare sv. Vida, g. Božnar, pel pa je fantovski zbor tod rojenih (Fantje na vasi).

Po desetletjih sem spet segel v roke mnogim dragim znanecem, npr. profesorju Milku Jegliču in ženki. Še kar postavlja prof. Jeglič je vsem hitel dopovedovati, da sva midva hodila nekaj let v isti razred — ne vem, ali je želel biti ob meni mlajši, ali pa je mene vlekel v svoj starostni krog, ker omenil pa ni, da je bil on moj strog in pravičen profesor, jaz pa ponižen in cagav študent. In seve je žena Cirila vedela povedati veliko zgodb iz predvojnih let doma.

Gotovo pa mi je posredoval največje in veselo presenečenje, večno mladeniško ubrani in neugnani športnik tekač Rakov Cene. Da me ni izzival z boksarskimi kretnjami bi fanta oz. moža ne spoznal, tako pa je kar izbruhnilo iz mene ime Cene. In drugi dan mi je celo predstavil prijazno ženko, a šele po dani oblubi, da ne bom v pogovoru posegal v spomine taboriščnih let. Ja Cene Rak! Nasmejan, trim po postavi, skriva leta, ki se vsem nam prebrž prištevajo in neugnani kot je bil še zdaj redno tekmuje v tekih na dolge proge. Ja dragi Cene Rak — večni mladenič!

Ko sem prej omenil sv. mašo za padle slovenske junake, sem pa čutil ob daritvi nekako razočaranje. Zdi se mi, da nas ni bilo veliko ob tem žalnem dogodku, ali pa sem kot obiskovalec napačno pričakoval večji obisk in ob takem trenutku resnejšo družbo.

Popoldne smo se tam spoznali Lethbridgečani s torontskimi sorojaki (dr. Peter Urbanc) in clevelandskimi: dr. Milan Pavlovčič in njegova prijazna žlahta z Vrhnik. In seve popoldanski klepeti s stari in novimi znanci: Hauptman, muzikant Gaser, ki ne hote dela reklamo za ženkino kuharsko umetnost, Intiharjeva dva, pa neugnani delavni Rudi Knez z ženko itd. — kdo bi si v mojih letih zapomnil vsa imena. Vsak stisk roke obnoven trenutek spominov ali pa novo poznanstvo. Vse lepo prehitro mine, slovesi so navadno vedno nekako trpki, ko sežeš znancu roko v upanju še morebitnega srečanja.

V. Seznam darovalcev za Tolstojev obrambni sklad

Toronto, Hamilton, Canada...

JAMNIK LUKA	\$ 100.00
GOLOBIC JOE	\$ 100.00
NOVAK ŠTEFAN	\$ 100.00
LOZEJ ALOJZ	\$ 100.00
BANČIČ JOHN	\$ 100.00
KASTELIC, J.	\$ 60.00
TRPIN JANI	\$ 60.00
N.N. (Toronto)	\$ 1,000.00
KASTELIC JANEZ	\$ 50.00
MLAKAR M.	\$ 50.00
NOSAN PAVLE	\$ 50.00
GOSPODARIČ ALBIN	\$ 50.00
KOKELJ FRANK	\$ 50.00
KUS R.	\$ 20.00
STOPAR FRANCKA	\$ 20.00
NOVAK V.	\$ 20.00
NOVAK MARJAN	\$ 30.00
KRNC JANEZ	\$ 10.00

Skupno \$1,970.00

OTMAR MAUSER — nabirka \$ 1,669.00
Dr. A. KOMOTAR (Nemčija) \$ 100.00

Skupno \$1,769.00

\$1,970.00 + \$1,769.00 = Skupno \$3,739.00

V Torontu in Hamiltonu sta zbiral Stane Pleško in Ivan Palčič. G. Otmar Mauser pa je zbral med svojimi prijatelji in znanci zgoraj omenjeno vsoto. Imena darovalcev je že on sam objavil v AD., denar pa je poslal na moj naslov. Pri srčno se zahvaljujem vsem, ki so se doslej odzvali naši prošnji, kdor pa še želi darovati, lahko v Torontu odda g. Stanetu Plešku ali g. Otmarju Mauserju, ali pa pošlje meni.

Ivan Palčič, 224 Charlotte St.,
Hamilton, Ont. Canada L8K 4V6

O baziliki Marije Vnebovzete v Starih Miljah

(Nadaljevanje s str. 4)

verenost Borgu Lauru-Miljam in to na prošnjo škofa Arlonga dei Visgoni in mestnega župana Milj. Duhovščina se je iz Starih Milj preselila k morju, v mestu, kjer je dobila dostojnejšo cerkev in pozneje stolnico sv. Ivana in Pavla.

Bazilika na Starih Miljah pa je ohranila vsa nadaljnja stoletja le značaj romanske cerkve. Ta je nastala po želji vernikov, leta 1982 pa je sedanji škof Bellomi odločil, da so Stare Milje spet postale župnija.

Kako se nam predstavlja bazilika danes

Zgradba svetišča je velike arhitektonske vrednosti. Zgra-

Večer prve junijske nedelje smo zaključili s procesijo s prižganimi svečami spet pri Lurški Mariji. Spominski dan za vojne slovenske žrtve se je zvil v tih in miren večer, tudi srce se je po več dnevni srečanjih in pogovorih z znanci umirilo.

Seve smo v dneh 14-dnevne gostoljubnosti pri Lipovčevih obiskali v nekaj večerih nekaj znanih slovenskih sorjakov in to: Kodričeve, Rupnikove, ing. Štrancarja in ženko. Povsod prijetna domačnost in postrežba, ko so večeri končavali vroče clevelandske dneve. Čas lepih in prijetnih dni je minil.

(Konec prihodnji torek)

jena je v romanskem slogu in poznajo se ji prizidave, ki so jih dodali tudi v nam bližnjih stoletjih.

Notranjost je triladijska, razdeljena z dvema vrstama obokov, ki so jim nosilci pravokotni stebri.

Pročelje meri 15,35 m, južna stranica pa 18,30 m. Nad glavnim vhodom je zvonček z odprto lino.

Nadzidki poudarjajo notranje oboke. Pozneje je cerkev dobila pri vhodu lopo z dvema stebriščema. Prizidali so ji visok romanski zvonik. V njem se oglašajo trije zvonovi. Zadnjega je oskrbel sedanji župnik (1985) in je posvečen Mariji Vnebovzeti.

Notranjost osvetljujejo romanska okenca, prezbiterij je dvignjen in ločen od ladje s kamnito božjo mizo. Zanimiva sta ambona, priči redke prastare dispozicije za branje beril in evangelija. Večji ambon, ki spominja na prižnico, ima krožno obliko in ga visoko dviga šest stebričev.

Na stebrih, ki sta po dva in dva enaka, je opazen prvi na desni strani; s svojo različnostjo namreč dokazuje, da je med najstarejšimi elementi v cerkvi.

Stranski ladjici se končujeta z obokom, ki odpirata pogled na obe stranski kapelici. V levi

(dalje na str. 6)

KOLEDAR PRIREDITEV

JULIJ

24. — Misijonski piknik v Triglavskem parku, Milwaukee.
30. — Balinarski krožek Slovenske prištave priredi piknik na Slov. pristavi.
31. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

AVGUST

7. — Dan upokojecev na Slovenski pristavi.
14. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi piknik v svojem Parku.
17. — Federacija slov. upokojskih klubov prireja piknik na farmi SNPJ na Heath Rd. v Kirtlandu. Igra Krivec orkester.
20. — Folklorna plesna skupina Kres nastopa na Slov. pristavi. Po nastopu igrajo za ples in zabavo Dušan Maršičev Veseli Slovenci.
26. — Pevski zbor Gallus s Koroške ima koncert ob sedmih zvečer v cerkvi Sv. Križa v Fairfieldu. Po koncertu ples.
27. — Pevski zbor Gallus s Koroške ima koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7. zv.
28. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Tony Klepec orkester.
28. — Društvo DSPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.
28. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi letno »Povratek domov« prireditve.

SEPTEMBER

10. — Fantje na vasi prirede vsakoletni celovečerni koncert, v SND na St. Clair Ave. Igra ansambel Veseli Slovenci.
11. — Federacija kulturnih vrto v Clevelandu priredi praznovanje pri kulturnih vrtovih. Letos obhajajo 50-letnico Jugoslovanskega kulturnega vrta.
18. — Fara Marija Vnebovzeta prireja kosilo. Serviranje v šolski jedilnici od 11.30 do 2. pop.
18. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.
25. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi vsakoletno kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.
25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Vinsko trgatev v svojem Parku

OKTOBER

15. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.
23. — Slomškov krožek priredi vsakoletno kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.
23. — Občni zbor Slovenske prištave, na Slov. pristavi.

23. — Slovenian National Art Guild praznuje 15-letnico v SDD na Recher Ave.
29. — Štajerski klub priredi Martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7h zv. Igrajo Veseli Slovenci.
29. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi večerjo.

NOVEMBER

6. — Slovensko ameriški kulturni svet priredi »Slovenski večer« v SND na St. Clair Ave. Počlaščen bo sodnik August Pryatel.
12. — Pevski zbor Jadran priredi jesenski koncert, združen z večerjo in plesom, v SND na Waterloo Rd. Igra Joey Tom-sick orkester.
12. — Belokranjski klub priredi martinovanje v SND na St. Clair Ave. Pričetek ob 6.30 zv. Igra Tony Klepec orkester.
13. — Slov. mladinski zbor Kr. 2 SNPJ praznuje 50-letnico s prireditvijo v SDD na Recher Ave.
25. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi Zahvalni dan večerjo. Igra Johnny Vadal orkester.

DECEMBER

4. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi božično večerjo s koncertom in plesom v SND na St. Clair Ave.
4. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Miklavževanje.

O BAZILIKI

(Nadaljevanje s str. 5)

ladjici se hrani Najsvetejše. Srednja ladja ima absido, ki je bila prav gotovo pridobljena iz zadnje stene in nam je časovno bližja.

Oboki imajo v spodnjem delu okraske, ki so nastali v 6. stol. in ki so vredni pozornosti in proučevanja umetnostnega zgodovinarja. Sedanjo arhitekturo bazilike je treba pripisati baje 9. stol., čeprav so dragocene skulpture v cerkvi iz starejše dobe.

Freske

Veliko zanimanje pa zbuja po vsebini in motivih med sabo povezane freske, od katerih so žal nekatere dotrajane. Njihova slikarska upodobitev govori o bizantinski ikonografiji. Najlepši, na levem boku srednje ladje, so prizori iz Marijinega življenja: njena smrt, mrtvaški sprevod, pokop in simbolično Vnebovzetje. Viden je odprt sarkofag z epigramom: »Sepulcrum Reginae Coeli«. Tu je zanimiv pogled na žalovanje apostola Petra ob Marijini smrti; spominja na fresko, ki smo jo videli v Ohridu v cerkvi sv. Sofije. (Tam pa sv. Peter nosi na svojih ramah Cerkev).

Na stenah so scene mučeništva sv. Štefana in sv. Lovrenca. Skoro zbrisani so nad oboki na desni strani srednje ladje prizori iz Kristusovega življenja v družbi apostolov.

Med najboljše ohranjenimi so freske štirih evangelistov pri pisanju evangelija. Zanimivo je, da pri evangelistih manjka upodobitev njihovih simbolov. Sv. Luka, prvi pesnik Marijinih čednosti, je upodobljen prav v nasprotni strani njene smrti in vzetja v nebo.

Omembe vredna je upodobitev svetnikov, ki so v tisti prvi krščanski dobi bili deležni čiščenja Cerkev: sv. Zeno, veronski škof, sv. Katarina Aleksandrijska, mučenka iz 4. stol., zavetnica zdravnikov in odvetnikov.

V stranski levi ladjici so na stebriščih freske prerokov: Danijela, Samuela in Amosa. Pritegne nas v desni ladjici velika freska sv. Krištofa, ki smo jo vajeni videti na cerkvah v Sloveniji (Bohinj in drugje) in na Koroškem.

Nekaj sledov je še o Drevesu življenja, upodobitvi Janeza Krstnika, ki nas spominja na krst. O krstilnici pa ni ostalo sledu. V še šibkejših obrisih vidimo podobi sv. Benedikta in sv. Sholastike.

V spodnjem, krožnem delu obokov, so geometrični ornamenti rastlinstva in živalstva. Tudi na teh je viden bizantinski vpliv. Na enem je dobro ohranjena podoba Bogorodice z Jezusom (Odigitria) in sv. Dominika.

Raziskovalcu fresk se bodo odkrile še druge, ki jih mi samo slutimo. Pri celi ikonografski upodobitvi v tej praktični baziliki so slike tako izbrane in prikazane s svojimi simboli, da s svojo govorico pomagajo pri razumevanju stare in nove zaveze.

Slovenski verniki, ki živijo raztreseni po Miljskih hribih in ki so tu doma, se ob nedeljah spuščajo po strmi poti v Milje in se od tam spet vzpenjajo k Sveti Barbari, h Korošcem, da se tam udeležijo bogoslužja v domačem jeziku. Bližje pa bi imeli k baziliki na Starih Miljah.

Ne bi bilo prav, ko ne bi omenili, da je bila milostna podoba Vnebovzete uničena. Stala je v zaokroženi steni abside in tam sprejemala romarje, ki jih je pritegovala s svojo milino.

Na tem mestu stoji sedaj precej odmaknjen majhen kip Marije Pomočnice, ki najbrž nima posebne umetniške vrednosti, a ga Marijini častilci imajo radi in se z zaupanjem obračajo do te ljudske upodobitve.

V baziliki je tudi elektronska naprava za poslušanje zgodovine Castrum Muglae. Ima registracijo na kasetah v italijanščini, nemščini in angleščini. Na aparatu piše, da tudi v slovenščini, a doslej ta kasete še ni delovala; obljubili so nam, da bo v kratkem vse v redu.

Po obisku te enkratne, zanimive božje poti lahko citiramo

Prekmurski kotichek Nadaljevanje raznih del v Lemontu

Ker sva z možem bila po drugi svetovni vojni več ljudem sponzorja, sva tudi ves čas z njimi obdržala stik in prijateljstvo. opazovala sva, kako so se nekateri izmed njih zanimali za Lemont. Takoj od začetka so hoteli vedeti to in ono. Vsi so dobri delavci in kamorkoli so prišli, so bili cenjeni in upoštevani. S seboj so prinesli znanje kot dobri zidarji, električarji, mizarji, mehaniki itd. Vsi so bili mladi in so komaj čakali, da pridejo do svojega poklica. Bilo je težko, dokler se niso privadili angleškega jezika.

Pred dobrimi dvajsetimi leti so me pa nagovorili in me zelo iznenadili. Pravili so, da nam zadnja postaja križvega pota v Lemontu ne dela časti. Tam, kjer bi moral biti božji grob, je prazna luknja. Bila sem vsa iz sebe in vprašala, kaj naj naredim? Odgovorili so mi: »Zbirajte prispevke in bomo to zgotovili.«

In res! Podala sem se takoj na delo in zbrali smo nekaj nad en tisočak. Potem so nas pa nagovorili gg. frančiškani in rekli, da naj rajši damo ta denar za kapelo za duhovne vaje, kajti to je bolj potrebno kot podoba zunaj. Jaz sem se s tem strinjala, nisem pa mogla do vsakega dobrotnika, povedala sem o tem samo nekaterim. Večina ni bila navdušena za spremembo. Niso pa upali reči, da naj denarja ne dam za drugo kakor za namen, za kar so ljudje darovali. Jaz pa sem v svoji zaposlenosti dala nabrati denar za omenjeno kapelo. Sedaj se močno zavedam, da je bil to naravnost smrtni greh. Pa v življenjskem drvenju človek na marsikaj pozabi. Nič me ni nadlegovalo in sem kar na to pozabila.

ISKRENA HVALA PRIJATELJEM V CLEVELANDU

Ko sem po moji operaciji lanske leto prišla v Cleveland, me je Frank Urankar kar dvignil. Prebral mi je pismo, kako so se pripravljali na moj pogreb. Tedaj sem pa jaz nje iznenadila in sem prišla k njim. To je bil hec - hec! Pa mi Frank kar odločno reče: »Vas je Bog ohranil samo za to, ker hoče, da še nekaj zgotovite v Lemontu. Vzkliknila sem: »Kdo pa sem jaz, da mi tako govorite?« Beseda »zgotovite« pa ni hotela iz moje glave. Ves čas sem razmišljala, kaj naj storim? Šele ko sva z mojo Maričko vozile proti domu, sem se spomnila te zadnje postaje križvega pota. Vsa nepravilna zadeva pred leti je stala kot skala pred menoj. Vse se mi je zjasnilo. Kar nenadoma sem se zavedala, da takrat nisem prav ravnala. Takoj sem sama sebi obljubila, da grem na delo, tokrat me ne bo nihče ustavil, tudi če bom za vse sama

Prešerna, ki je lepo povedal, da je prav v romarskih središčih vir srčnega miru, milosti božje: »...sled sence zarje i onstranske glorie, vtisnjene v oltarje.«

Evelina Pahor

Kat. glas, 30. jun. in 7. jul. 1988

plačala. To mora biti zgotovljeno in moja napaka popravljena. Takoj sem se posvetovala z gg. frančiškani, kje in kako naj začnemo? Kaj tja spada in kdo naj to naredi? Iz kakšnega materiala naj bo napravljen, kakšne velikosti itd.

»Ta podoba mora biti izklesana iz kamna« - so mi odgovorili. Po daljšem času smo dobili sliko, kje pa naj sedaj najdemo kamnoseka? Koliko bo to stalo? In še in še so nastajala nova vprašanja. Našli smo mladega Ivana Kelenc. On je nekdanji delal pri takšnih stvarih in pozna ljudi, ki to delajo. Prvi račun, ki mi ga je predložil, je znašal \$6.000.00. »Preveč«, sem zavrnila in ga prosila, da naj poišče koga, ki bo napravil cenejše.

Pred kratkim mi je predložil drugi račun in sicer za \$3.000.00. Takoj sem naročila in mu plačala kavcijo. Obljubila sem si, da naših ljudi ne bom prosila kajti oni so že enkrat za isti namen darovali. Plačala bi sama. Pa kaj bi samo moje ime pomenilo v Lemontu? Bog pa ima svoje čudovite načrte. Leta 1987 smo bile na slovenskih duhovnih vajah. Prav v tistem času je bila nova cesta med postajami križvega pota zgotovljena. Lemont ni v mojih očeh nikoli izgledal lepše kot takrat. Nekaj žen nas je šlo obiskat križve postaje. Dan je bil čudovito lep. Pa kakor nalašč sta bila pred nami dr. Jože in Marija Bernik in dr. Šeme s svojo ženo. Jaz pa kakor iz čistega zraka objamem dr. J. Bernika in ga kar naravnost ogovorim: »Tam na zadnji postaji bi bilo zelo lepo, če bi se tudi Vaše ime svetilo med našimi!« Pozneje mi je bilo zelo nerodno zaradi tega nenadnega izziva. Vendar ni bilo žastonj. Kakor ste videli v zadnjem dopisu, nam je g. Bernik prinesel tisočak. Kar verjeti nisem mogla, le Bogu sem se zahvaljevala.

V septembru 1987 sta se odpravljala v domovino g. Jožef in Ivanka Sedej. Naša romanja so nas združila v zelo lepo prijateljstvo, tudi razne nabirke in Prekmurski kotichek. Nise mogla, da se ne bi od njih poslovila. Odhajala sta za stalno. Pred odhodom sem ju obiskala v St. Charles, Ill. Par krasnih in nepozabnih ur smo bili skupaj in vzbujali same lepe in nepozabne spomine. Niti za trenutek nisem mislila na Lemont. Kar nenadoma in nepričakovano mi g. Sedej pokloni ček za petsto dolarjev. Kar iz sebe sem bila. Zakaj to? Pa so mi odgovorili: »Vam zaupamo. Ko boste za kaj nabirali, dajte iz tega po Vaši želji. Pri vsaki stvari naj bo naše ime med Vašimi.«

Samo Bog ve, kakšno presenečenje je to bilo za mene. Bila sem vsa iz sebe nad tem zaupanjem in ljubeznijo do dobrih del. Kar odločno (Dalej na str. 7)

»Prekmurski kotichek« izhaja redno v Glasilu KSKJ. Več naših naročnikov je naprosilo, ali bi mogli ob priliki to rubriko objavljati tudi v Ameriški Domovini. Urednik.

OCENE

Zanimiv zgodovinski
simpozij v Ljubljani

Cerkev in slovenska kultura od konca 18. do konca 19. stoletja je bil naslov kolokvija, ki ga je v Ljubljani organizirala Slovenska matica dne 16. in 17. marca 1988. To sta bila dva bogata študijska dneva, med katerima se je za govorniki pultom zvrstilo kar 16 predavateljev, raziskovalcev, duhovnikov, profesorjev zgodovine, filozofije in jezikoslovja.

Po uvodni besedi predsednika Slovenske matice **Boga Grafenauerja** je o splošnem položaju slovenske duhovščine in Cerkve v 19. stoletju prvi spregovoril **France Kralj**, profesor zgodovine v vipavskem malem semenišču. Pomemben delež, ki ga je imela duhovščina pri oblikovanju slovenske nacionalne zavesti, je prišel do izraza v referatu **Vasilija Melika**, docenta na zgodovinskem oddelku ljubljanske Filozofske fakultete. Spregovorila sta nato **Metod Benedik** in **Martjan Smolik**, oba profesorja na ljubljanski teologiji, prvi o duhovnih vplivih in spremembah v Cerkvi na Slovenskem v 19. stoletju, drugi pa o oblikovanju in vzgoji slovenskih duhovnikov v istem obdobju. Največjo pozornost so pri tem tako referenta kot razpravljalci posvetili pojavi janzenizma in njegovemu vplivu na oblikovanje slovenskega katolicizma.

V popoldanskem delu je najprej salezijanski duhovnik **Bogdan Kobal** govoril o slovenski Cerkvi v razponu med domom in svetom, pri čemer je poudaril predvsem njeno misijonsko razsežnost z izjemno osebnostjo škofa Baraga. Sledila je obravnava dveh specifičnih vidikov: zgodovinar **France M. Dolinar** je s svojim posegom ovrednotil lik škofa Wolfa tudi z ozirom na njegove zasluge v prid slovenske inteligence, **Miloš Rybar** z Akademije znanosti in umetnosti pa je prikazal nastanek in razvoj Družbe sv. Mohorja s posebnim poudarkom na njenem ustanovitelj, škofu Slomšku.

O Cerkvi in slovenskem šolstvu je govoril nato **Andrej Vovko**, prvi dan kolokvija pa je sklenil **Jože Gregorič**, duhovnik v pokoju, z referatom o prispevku duhovnikov k slovenski kulturi. Predstavil je celotno galerijo znanih, a tudi manj znanih duhovnikov, ki so v 19. stoletju doprinesli svoj pomemben delež na najrazličnejših področjih kulture, književnosti, znanosti, obrti, poljedelstva itd. Nekateri med njimi so bili v svoji stroki pravi pionirji.

Naslednji dan, 17. marca, je profesorica **Martina Orožen** v uvodnem predavanju posegla na področje jezikoslovja ter orisala pomen nekaterih duhovnikov, ki so se znanstveno s tem ukvarjali. Naslednji referent, **Štefan Barbarič**, je obdelal deloma še sporno temo,

namreč literarno nazorske dileme slovenskih katoličanov v 19. stoletju, posebno z ozirom na poglede Antona Mahničja in njegovega kroga.

S svojega zornega kota je to temo nadaljeval profesor teološke fakultete **Janez Juhant**, ko je obravnaval vpliv neosholastike na Slovenskem, predvsem na Mahničja in Ušeničnika. Poudaril je misel, da se je po njegovem neotomizem na Slovenskem razvil v nekakšni platonistični varianti.

Sledil je poseg filozofa **Iva Urbančiča**, ki je pomenil v nekem smislu premik v večjo aktualizacijo problematike. Bistvena teza njegovega referata je bila, da slovenske neosholastike ne moremo imeti za filozofijo v čistem pomenu, ampak za ideologijo, ker gre pravzaprav le za razlago že osvojene resnice. **Stane Granda** z Akademije znanosti in umetnosti ter **Peter Vodopivec**, docent na zgodovinskem oddelku Filozofske fakultete, sta pogovor povedla nazaj v okvir zgodovinske obravnave. Orisala sta vsak s svojega stališča odnos Cerkve, predvsem slovenske duhovščine do tehničnega napredka in gospodarske problematike na naših tleh.

Zaključki

Iz referatov in bogate diskusije, ki je referatom sledila, je mogoče potegniti naslednje zaključke:

1) Slovenska duhovščina je v 19. stoletju s svojim odločilnim doprinosom slovenski narod pripeljala na višjo stopnjo razvoja, pomagala oblikovati njegovo narodno zavest ter v težavnih političnih in gospodarskih okoliščinah stala ob strani slovenskemu malemu človeku, posebno kmetu. Na vseh področjih slovenskega kulturnega, političnega, socialnega in gospodarskega življenja je prispevek duhovnikov nezanemarljiv, pogosto kar pionirski.

Pomembna vloga duhovščine v slovenski zgodovini 19. stoletja in njena zvestoba slovenstvu ostajata kljub morebitnim tudi ne povsem pozitivnim posledicam za nadaljnji slovenski družbenopolitični razvoj temeljno dejstvo, ki ga mora zgodovina priznati in upoštevati. V tem smislu tudi ne more biti dvoma, da slovenski narod in njegova kultura izhajata takorekoč neposredno iz krščanskega humusa, oz. konkretneje iz kulturnega okvira, ki ga je izoblikoval katolicizem s svojimi vrednotami.

2) Prav gotovo je bilo po zadnji vojni prikazovanje teh dejstev v javnih občilih, predvsem pa po šolah, pomanjkljivo, če že ne tendenciozno in izkrivljeno. Zato je prav, da dobiva tudi lik slovenskega duhovnika in vloga Cerkve v slovenski zgodovini ponovno isto mesto, ki jima po pravici pripada. Pri tem pa ne gre za to, da bi iskali in proglašali take ali drugačne »zasluge«.

Res je sicer, kakor je poudaril neki diskutant, da bi duhovščina pravzaprav svojega prispevka k oblikovanju slovenske kulture lahko tudi ne dala in se omejila na izvrševanje svojega verskega poslanstva.

A ne glede na to, da je ta hipoteza zgolj teoretska, ni mogoče prezreti dejstva, da je bil duhovnik v določenih družbenih razmerah, predvsem zaradi poznega uveljavljanja slovenskega meščanstva na naših tleh, pravzaprav edini možni nosilec slovenske nacionalne zavesti. Še celo generacija mladostencev, ki velja za liberalno, si kakega globljega prodora med slovenske množice brez podpore duhovnikov niti misliti ni mogla.

Dolga leta je bil študij teologije za večino nadarjenih slovenskih fantov edina možnost višješolskega izobraževanja. Pretirano apologetsko poudarjanje vloge duhovščine razkriva zato ne dovolj izostren čut za zgodovinske razmere, ki so bile v 19. stoletju bistveno drugačne od onih v prvi polovici 20. Iz podobnih razlogov je nesmiselno razpravljanje o tem, kakšen je bil odnos duhovnikov do ljudstva in obratno.

Vsaj za 19. stoletje smemo trditi, da je bila duhovščina (večinoma s škofi vred) z ljudstvom takorekoč eno. Duhovniki so bili na vasi nesporni narodni voditelji, ki jih je ljudstvo v resnici imelo za svoje, zato je tudi razumljivo, da je bilo katoliško družbeno politično gibanje konec 19. in v začetku 20. stoletja množično gibanje in je značaj množičnosti ohranilo takorekoč do druge svetovne vojne.

3) Če je kolokvij o Cerkvi in slovenski kulturi na eni strani izpostavljen nevarnosti pretirano apologetskega pristopa do vrednotenja duhovnikov vloga v preteklosti, je pa po drugi strani načel tudi vprašanja upravičenosti, oz. dopustnosti kritike in aktualizacije obravnavanega problema. Gre predvsem za kulturni in estetski nazor Antona Mahničja ter za posledice t.i. katoliške ideologije za nadaljnji slovenski politični razvoj.

Slika, ki smo jo že kot dijaki ustvarili ob proučevanju zgodovine slovenskega slovstva, je dokaj jasna: od Prešerna do Cankarja so bili vsi (ali skoraj vsi) slovenski besedni ustvarjalci, ki so nekaj pomenili, v večjem ali manjšem konfliktu z duhovniki (čeprav ne nujno s Cerkvijo in še manj z vero). Nobenega dvoma sicer ni, da je bilo med slovensko duhovščino v tem obdobju res precej nerazumevanja za sodobne kulturne in umetniške tokove.

Vendar pa je po vojni (pa tudi pred njo v liberalnem tisku) prevladala težnja k določenemu precenjevanju in pretiravanju tega pojava (recimo Mahničevega domnevnega nasilja nad Gregorčičem, senzacionalni Jegličev požig celotne naklade Cankarjeve »Eroti-

Prekmurski kotiček

(Nadaljevanje s str. 6)

sem njima odgovorila: "Jaz te odgovornosti ne morem sprejeti. Leta so tukaj in dnevi so mi štetí. Samo še danes, morda še jutri, a ne bo več dolgo..."

Šele sedaj me je misel ponesla v Lemont. Rekla sem: "Vesta kaj? Tukaj sta dočkala starost, tukaj sta zaslužila denar. Mnogi Vas cenimo in Vas imamo radi. Jaz bi najrajši videla Vaše ime

me», ki pa jo je ljubljanski škof pokupil po knjigarnah itd.). Predvsem pa podobne ogorčene obsodbe katoliške »strahovlade« v slovenski kulturi premalo upoštevajo družbene razmere, v katerih se je vsa debata odvijala.

Povprečni slovenski človek bi se tako leta 1830 ob poslušanju Prešernove Nove pisarije gotovo opredelil za učitelja in ne za učenca in tako najbrž tudi kasneje v podobnih sporih in razhajanjih. Vidimo torej, da ne gre v prvi vrsti za obsojanje ali opravičevanje, ampak preprosto za ugotavljanje določenih razmer, v katerih bi bilo pravzaprav čudno, da bi se stvari razvijale drugače, kot so se.

Presojanje preteklosti skozi očala sedanjosti pa pogosto otežkoča razumevanje zgodovinskega razvoja ter utegne voditi v hude nesporazume. Tako je recimo vzporednica med Mahnič-Ušeničnikovim enačenjem resnice s katoliško resnico na eni strani in ždanovsko kulturno politiko v real-socializmu na drugi, ki je prišla na dan v razpravi, ne samo prisiljena, ampak tudi neresnična. Mahničevi in Ušeničnikovi pogledi na umetnost in kulturo morda res zaslužijo oznako integralizma, zaradi nasprotovanja le-tem pa menda nihče ni bil deportiran. To pa ni ravno postransko vprašanje.

4) Nedvomno je bil kolokvij, ki ga je organizirala Slovenska matica, pomemben prispevek k preučevanju in razčiščenju enega izmed osrednjih poglavij slovenske narodnopolitične zgodovine 19. stoletja in dokaz oživilnega zanimanja slovenskih zgodovinarjev za teme, ki so bile do nedavnega zanemarjene. Seveda pa sam kolokvij ni mogel vse tematike izčrpati. Akademik **dr. Ceve** je recimo opozoril na potrebo dodatnega referata o slovenski Cerkvi in likovni umetnosti. Pa tudi osvetlitev posameznih krajevnih posebnosti (zahodne slovenske pokrajine so na kolokviju ostale nekako v senci) bi v perspektivi še celovitejšega pristopa predstavljala koristno in neobhodno dopolnilo nekaterim že razvitim vprašanjem.

Slovenska matica ima v načrtu, da bo zbornik predavanj in pomembnejših koreferatov izdala v knjižni obliki.

Tomaž Simčič
Mladika (Gorica)
Št. 4 — 1988

med našimi v Lemontu pri božjem grobu. Tam se Vaju bomo mnogi hvaležno spominjali." Pristala sta na to in vsi smo bili veseli. Moje srce je bilo kar trikrat hitreje kot po navadi.

G. J. Sedej je po dveh mesecih umrl v domovini. Ga. Ivanka pa nas je že obiskala in bo morda še prišla. Res! Bog ima svoje načrte! (Nadaljevanje prihodnjico)

POROKA

V soboto, 18. junija, sta se poročila moj vnuk Tom Ebzery (Hozian) iz Riverside, Conn., in Mary C. Jenezavski iz South Bend, Indiana. Spoznala sta se že pred nekaj leti, ko je Tom študiral na Notre Dame univerzi. Tudi njegov oče Jim Ebzery je pred 33 leti graduiral iz iste šole. Ravno tako vsi "ushers", ki jih je bilo sedem. Zato je bila sv. maša in poroka v krasni cerkvi Srca Jezusovega v Notre Dame.

To je bilo res nekaj posebnega. "Ushers" so prišli iz več različnih ameriških držav. Vsi so bili zelo veseli in so večkrat med pogovori izražali, da se počutijo kot doma. Njeva je poročil Father Gilbert, ki je prav za ta namen prišel iz Riverside, Conn. Tudi sorodniki in gostje so prišli iz mnogih različnih krajev. Iz Kalifornije nas je iznenadil Jim Puklavetz, Brien Ebzery je priletel iz Boulder, Col. Prišli so tudi iz New Yorka, iz Bostona, Wisconsin, iz vseh predmestij Chicaga in iz Riverside, Conn. Vse je bilo zelo lepo in pristrčno. Kar občudovali smo razsežni Notre Dame campus. Mnogim nam je prišlo na misel, koliko znanosti gre v svet samo iz tega uglednega kraja. Mi smo pa bili srečni, da smo lahko nekaj teh stvari vsaj od zunaj videli.

Popoldan se je zbralo nad 400 gostov v lepi, moderni St. Peter & Paul srbski dvorani v South Bend, Ind. Vse je bilo zelo lepo in veselo. Mladi par si ustvarja dom v Bostonu, Mass. Tam ima Tom svoje poklicno delo kot električni inženir, Mary pa vodi urad za potovanja.

Mlademu paru še enkrat vsi želimo mnogo božjega blagoslova na skupni življenjski poti. Čestitamo tudi staršem, bratom in sestram. Bog vas vse živi!

PRIJETEN IN
USPEŠEN PIKNIK

Piknik Prekmurje Social Club je zelo lepo uspel. Tudi ta dan smo začeli s procesijo, molitvijo in s petjem. Sledila je sv. maša tudi z lepo pridigo in petjem. Vse je bilo zunaj na prostem in tudi udeležba je bila lepa. Hrana je bila izvrstna - piščanci in klobase, kar so pripravljali zunaj na ražnju. Občudovali smo svojevrstno novo "pečnico". To je neke vrste mašina, na kateri lahko pečemo 50 piščancev naenkrat. Je zelo spretno narejeno in bo mnogo let dobro služilo. To je naredil predsednik Prekmurje Social Club Mr. Martin Hozjan. Zasluži naše priznanje in pohvalo. Ves odbor je hvaležen vsem, ki ste se omenjenega piknika udeležili. Hvala vam!

Gizella Hozian

Amerika in Amerikanci

Rev. J.M. Trunk

New York

Gowanda: L. 1897 so se naselili sem M. Gazbodi, V. Sever in A. Straus, ki so prišli iz Dolenskega. Njim so sledili še drugi, tako da je zdaj 10 slovenskih družin in do 30 posameznikov; družine imajo lastne domove. Vsi so zaposleni v tovarnah. V cerkev zahajajo v irsko, o Veliki noči jih pride spovedovat kak slovenski duhovnik. Dne 31. januarja 1909 so ustanovili društvo sv. Jožefa št. 89 JSKJ, ki ima zdaj 24 članov in 9 članic. (Joe. Šimnovec.)

Greater New York: Mr. A. Burgar mi je poslal o Slovencih v Greater New Yorku daljše poročilo; tudi drugi gošpodje (Mr. F. Tassotti, itd.) so mi pojasnili marsikaj.

Najstarejši naseljenci bivajo tu že nad 35 let; v večjem številu so se začeli naseljevati pred 20 leti iz kamniškega in črnomeljskega okraja, pa tudi iz drugih krajev slovenske zemlje. Moški so zaposleni v prodajalnah, bankah, tiskarnah in raznih tovarnah, ženske so v tovarnah za slamnike, kuharice, služkinje, itd. Na polotoku Manhattan ima lastno hišo le Mr. F. Sakser z lepo urejeno tiskarno, bukvarno, banko in potovalno pisarno, v Brooklynu pa ima več Slovencev lastne domove (Češark, Starin, Burgar, Vavpotič, Rems, Špehar, Pirnat). Skupno je v milijonskem mestu zdaj okrog 300 družin in 1500 duš.

V cerkev so Slovenci zahajali k oo. redemptoristom na 3. cesti, oni v Brooklynu v nemški cerkvi na Montrose in Throop Ave. in njih otroci večidel v župnijske šole. Dne 17. junija 1906 je imel tu Rev. A. L. Blaznik iz znane ljubljanske rodovine svojo novo mašo in je oskrboval Slovence v češki cerkvi na 72. ulici. Dne 4. avgusta 1907 je bil premeščen v Haverstraw. Odtod se je vozil v New York ter zbiral Slovence mesečno v cerkvi sv. Brigitte na 8. ulici Ave. B. do marca l. 1909.

Za njim je prevzel Slovence Rev. Kazimir Zakrajšek, O.F.M., oziroma slovenski frančiškani, ki jih zbirajo v cerkvi sv. Nikolaja na 2. ulici. Večkrat so skušali Slovenci ustanoviti lastno župnijo, a ni šlo, ker so preveč raztreseni.

O društvenem in družabnem življenju podaja mi Mr. A. Burgar jako zanimive podatke. On piše: »Prvi poizkus, da se Slovenci zedinijo, je bil sestanek dne 7. maja 1893 v hotelu Germania, 116 Greenwich St., kamor je agent J. Pavlin navedno pošiljal Slovence. Spoznali so potrebo medsebojne podpore in važnost petja ter ustanovili društvo „Lira“. Časi so bili kritični, razmere slabe, a posamezni udje so bili tako požrtvovalni, da so hodili po 2 in 3 ure daleč peš k pevskim vajam, ker niso imeli za vznosi-

no! Nekaj udov je odšlo in „Lira“ je zaspala.

Slovensko življenje se je dalje časa osredotočevalo okrog družin Jos. Rems v New Yorku in F. Tassotti v Brooklynu, drugače pa pogostoma drug za drugega niso vedeli. V verskem oziru je vladala velika mlačnost. Sestavil se je poseben odbor zavednih rojakov in ta je poskrbel za prvi sv. misijon, ki ga je vodil v slovaški cerkvi sv. Elizabete na 4. ulici Rev. Košmerlj, ki je nalašč prišel iz daljnega Dulutha, Minn. Misijon se je pričel dne 4. julija 1897; prvokrat so bili Slovenci zbrani v večjem številu.

Za Slovence se je pričela nova doba. Pri banketu na čast Rev. Košmerlju so sklenili tesnejšo organizacijo in že 5. julija so v Brooklynu pri rojaku F. Guletu ustanovili podporno društvo sv. Frančiška, ki so ga priklopili pod št. 46 KSKJ v Jolietu.

Naselbina je začela zelo naraščati. Dne 14. julija 1901 so rojaki Burgar, Starin, Češark, Vavpotič, Kobe, Bremic, Marinčik, Kosec, Ribič, Nachtigal, Pengov, P. Starin, F. Tassotti, Cvetkovič st. in Pavli ustanovili društvo sv. Jožefa št. 57 KSKJ, ki je še zdaj eno najmočnejših (okrog 180 članov in članic). Druga društva so hitro sledila. Dne 1. junija 1904 so ustanovili (gg. F.G. Tassotti, J. Pleše, itd.) društvo sv. Petra št. 50 JSKJ; dne 30. novembra 1906 se je ustanovilo društvo sv. Ane št. 105 KSKJ, Orel JSKJ, Slovenija SNPJ, Bratska Zveza iste Jedinote.

Pozabili pa niso pevskih društev ter ustanovili društva „Slavec“, „Ilirija“ in „Domovina“; zadnje oskrbuje tudi cerkveno petje.

Znamenita je bila desetletnica društva sv. Frančiška dne 4. julija 1907, ob kateri je Rev. A. L. Blaznik po ganljivem nagovoru blagoslovil v cerkvi na 87. ulici zastavi društev sv. Frančiška in sv. Petra. Pod vodstvom Mr. F. Tassottija so korakala vsa slovenska društva s slovenskimi trobojnicami po svetovnem mestu! Enako slovesno je obhajalo desetletnico dne 16. julija 1911 tudi društvo sv. Jožefa.

Velikega pomena za slovenstvo v New Yorku in v Ameriki sploh je trdka Frank Sakser, ki izdaja slovenski dnevnik „Glas Naroda“ z 9000 naročniki, prodaja parobrodne listke in posreduje pri pošiljanju denarja.

Dne 28. januarja 1912 so Slovenci ustanovili še posebno samostojno podporno društvo, ki naj bi bilo središče vsega slovenstva v Greater New Yorku; društvo lepo napreduje in šteje nad 150 udov.

Ker je v New Yorku mnogo slovenskih deklet, je ustanovil

Rev. K. Zakrajšek dne 15. avgusta 1909 „Marijino društvo“, ki šteje nad 100 članic; družba ima knjižnico, prireja igre in zabave ter navaja slovenska dekleta h krščanskemu življenju.

Za oskrbovanje misijonov, kakor tudi za oskrbovanje naselbin brez slovenskega duhovnika so velike važnosti redovniki. Svetni duhovniki kot župniki so navezani kolikor toliko na lastne župnije, ki jih črez nedeljo le malokdaj morejo zapustiti brez škode. Pri vseh misijonih se pa največ more narediti ob nedeljah, ko ljudstvo ne dela. Tudi v tem oziru je med Slovenci v Ameriki zdaj preskrbljeno.

Slovenska frančiškanska provincija sv. Križa se je zavzela za ameriške misijone. Sicer je že l. 1910 pristala na to, da se naj za Ameriko ustanovi poseben provincijalni komisariat, ki naj v Ameriki vzame vso stvar v roke. Toda razne težave in zapreke so stvar zavleklo, da se je to zgodilo šele 13. julija 1912, ko se je sprejela župnija sv. Družine v Brooklynu za stalno v redovno oskrbo kot sedež komisarijata in je bil imenovan prvi provincijalni komisar.

Zdaj ima komisariat tri patre in dva laika. Oskrbuje župnijo svete Družine v Brooklynu, župnijo Presvetega Srca Jezusovega v Hobokenu, N.J., župnijo sv. Mihatela v Rockland Lake in Slovence pri cerkvi sv. Nikolaja na 2. ulici v New Yorku. Komisariat ima v svojem načrtu poleg Slovencev tudi Hrvate in Slovake, ker vse te tri narodnosti še nimajo lastnih redovnih misijonarjev. Za prvega komisarja je bil imenovan Rev. Kazimir Zakrajšek.

Little Falls: V to mesto so prišli Slovenci l. 1890 iz Cerknice, Vrhnik in nekateri iz Štajerskega. Delajo v tovarnah in strojarnah. L. 1903 jih je bilo nad 150, med njimi 12 družin; zdaj je njih število menda še narastlo. Nekateri zahajajo v domačo angleško cerkev, drugi v 20 milj oddaljeno poljsko; spovedovat jih je hodil prej Rev. Zalokar, zdaj pa frančiškani iz New Yorka.

KSKJ ima dvoje društev, sv. Pavla št. 118, in žensko Marije Pomagaj št. 121, JSKJ pa sv. Jožefa št. 53 in društvo sv. Barbare v Forest Cityu, Pa. št. 21.

Dne 8. januarja 1912 so F. Maslej, M. Kramar, F. Borštinar in Mrs. F. Susman ustanovili dramatično društvo „Zavedni Slovenec“, ki ima 30 članov. Menda je nekaj Slovencev tudi v sosednem kraju Johnsville.

Slovenci so raztreseni še po drugih krajih te države; po več jih je v krajih Buffalo, Lymbrock in Silver Springs.

D R A G A '88

2., 3. in 4. septembra 1988

Park Finžgarjevega doma, Opčine, Narodna ul. 89

Petek, 2. septembra 1988

Ob 17.00 Predstavitel predavateljev letošnje »Drage«

Ob 17.30 **Manjšinstvo z evropske perspektive**
Kakšna so pričakovanja petdeset milijonov manjšincev naše celine.

Govori znan slovenski javni delavec.

Po predavanju diskusija in družabnost

Sobota, 3. septembra 1988

Ob 16.00 Slovesna otvoritev, nato:

Ob 16.30 **Glas od Donave na Slovenski tribuni**
Tradicija in ideologija v usodi srbskega naroda v XX. stoletju, v prikazu renomiranega književnika.

Po predavanju diskusija

Nedelja, 4. septembra 1988

Ob 10.30 **Ločitev Duhov: V razhod ali v pluralizem?**

Ob 100-letnici goriške revije RIMSKI KATOLIK poskus novega ovrednotenja primorskega misleca, škofa in narodnjaka dr. Antona Mahniča.

Govori priznan strokovnjak.

Po predavanju diskusija in kosilo

Ob 16.30 **Kam plovemo**

Za ekologijo duha v slovenskem kulturnem prostoru, zajetem v njegovem zgodovinskem in psihološkem trenutku.

Govori slovenski kulturnik.

Po predavanju diskusija, zaključek, družabnost
— Nedeljsko službo božjo bo ob 9. uri v parku na prostem opravil tržaški škof Lorenzo Bellomi.

Društvo slovenskih izobražencev, Trst

North Dakota

Več slovenskih delavcev in farmerjev je raztresenih po vsej državi. Dalje časa že je več slovenskih farmerjev naseljenih v **Wahpeton**; nekateri so jako premožni. L. 1902 je eden prodal svojo kmetijo za 26.000 dolarjev. V **Carpio** je med Švedi nekaj slovenskih delavcev, v češki naselbini **New Hradec** je pa za župnika in obenem za državnega poštarja naš rojak, Rev. J.C. Smolej.

Ohio

Akron: Mr. V. Žurc poroča: »Sem so prišli prvi Slovenci pred 3 leti, namreč V. Žurc, F. Slatnar, F. Pucl in J. Žgajnar iz župnij št. Rupert, Škocijan in Žužemberk. Zdaj je tu 6 družin in okrog 30 fantov. Vsi delajo v tovarni za cevi. V cerkev zahajajo v nemško sv. Bernarda. Snujujo društvo (22 udov) SNPJ.«

Barberton: Mesto šteje 9410 prebivalcev in ima precejšnjo slovensko naselbino baje z lastno cerkvijo, kjer je za župnika Rev. V. Hribar. Koliko je tu naših rojakov in kakšne so razmere, nisem mogel izvedeti.

KSKJ ima društvo sv. Jožefa št. 110 in JSKJ društvo sv. Martina; zadnje ima 36 članov. V naselbini je tudi pevsko društvo »Sava«.

Bellaire: Semkaj so prišli Slovenci v premožnik pred 10 leti. Doma so iz Belokrajine. Zdaj je tu 7 družin in okrog 30 samcev; dva, P. Filip in A. Pečar, imata hiši. Zahajajo v slovaško cerkev, deca v angleško šolo, cerkveno življenje je dobro. Edino društvo spada h KSKJ. (Poročal A. Pavlinčič.)

Bridgeport: To mesto je sredi-

šče mnogih premogovnikov. Slovenci so naseljeni 2 milj na zahodu v krajih: **Boydsville**, **Wheeling Creek** in **Lansing**. Mr. M. Hočevar mi poroča, da je bil prvi Slovenec, ki je prišel sem l. 1888, Jožef Mirič (doma iz Jame pri Dvoru), ponesrečil l. 1907; njemu je sledil l. 1889 Fr. Kočevar iz Žabje vasi, ki je prvi postavil lastni dom.

Za njima jih je prišlo vedno več in sicer iz Litije, Novega mesta, Trebenj, Višnje gore, Kamnika in tudi iz Celje. Zdaj je tu 66 družin in nad 60 samcev, torej okrog 220 duš. Lastne hiše in nekaj zemlje ima 36 Slovencev; trgovci so J. Rutar, F. in J. Matkovič, F. Kajn in A. Gorenc; rojak A. Šusteršič iz Virčne vasi ima lepo kmetijo, večinoma so pa zaposleni premogovniki.

Verske razmere so povoljne; spadajo k nemško-angleški cerkvi sv. Antona; deca zahajajo v župnijsko šolo; za spoved obiskuje rojake kak slovenski duhovnik. V zadnjem času so rojaki prizadevali, da bi otrokom preskrbeli slovenski pouk.

Rojaki imajo sledeča podporni društva: Sv. Barbare št. l. 1895 št. 23 KSKJ šteje 43 članov. Sv. Barbare št. 19 v Forest Cityu, Pa., iz l. 1904 ima 54 udov. »Edinost« št. 13 SNPJ iz l. 1905, šteje nad 100 članov. Sv. Ane št. 123 KSKJ iz l. 1908, ima 55 članic. »Dobri bratje« št. 38 SDPZ iz l. 1909, ima 40 članov. Prvi društvi sta si sezidali l. 1906 v Boydsville, kjer je največ rojakov, lastni »Društveni dom«, kjer zborujejo vsa društva. V naselbini je še dramatično društvo »Orel« in podružnica sv. Cirila in Metoda št. 3.